

LAMMIN OSUUSPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

Yritys- ja yhteisötunnus: 0150625-7
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 20
LH 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 20,
Hämeenlinna
Kotipaikka: Hämeenlinna

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023	1
POP Pankki -ryhmä.....	1
Toimintaympäristö.....	1
Pankin liiketoiminta	2
Tulos.....	3
Tase	4
Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot	7
Vakavaraisuuden hallinta.....	7
Riskienhallinta	9
Hallinto ja henkilöstö	15
Vastuullisuus	19
Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat.....	20
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2024	20
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	20
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	21
Tilinpäätös	22
Lammin Osuuspankin tuloslaskelma	22
Lammin Osuuspankin tase	23
Lammin Osuuspankin rahoituslaskelma	25
Liitetiedot.....	26
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	26
1 Yleistä	26
1.1 Osuuspankki ja POP Pankki -ryhmä.....	26
1.2 Laatimisperusta.....	26
2 Rahoitusinstrumentit.....	26
2.1 Luokittelu.....	26
2.2 Rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallit ja arvostaminen	27
2.3 Käyvän arvon arvostuksen kirjaaminen ja käyvän arvon määrittäminen.....	28
2.4 Rahoitusvarojen arvonalentuminen.....	29
2.5 Rahavarat.....	30
3 Aineettomat hyödykkeet	31
4 Aineelliset hyödykkeet	31
4.1 Sijoituskiinteistöt.....	31
4.2 Muut kiinteistöt	31
4.3 Muut aineelliset hyödykkeet.....	32
4.4 Poistoperiaatteet	32
5 Vuokrasopimukset	32
6 Pakolliset varaukset.....	33
7 Tilinpäätössiirtojen kertymä	33
8 Oma pääoma.....	33
9 Taseen ulkopuoliset sitoumukset.....	34
10 Korkotuotot ja -kulut.....	34
11 Palkkiotuotot ja -kulut	34
12 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut.....	34
13 Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset	34
14 Verot	35
15 Laatimisperiaatteiden muutokset	35
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	50
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	51
Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä.....	51
Tilinpäätösmerkintä.....	52

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023

Lammin Osuuspankki on itsenäinen osuuspankki, joka on perustettu vuonna 1925. Vuosi 2023 oli pankin 98. toimintavuosi. Pankki toimii pääosin Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen alueilla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 9 200. Pankilla on konttorit Hämeenlinnassa ja Lahdessa, sekä palvelupiste Lammilla. Konttoreissa asiointiin lisäksi asiakkaat käyttävät verkkopankki- ja mobiilipankkipalveluita sekä käteisautomaatteja. Asiakastapaamisia voidaan järjestää myös verkkotapaamisina. Pääosa asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tapahtuu it-sepalveluna. Vuoden lopussa lähes 5 000 pankin asiakkaalla oli verkkopankkipankkisopimus.

POP Pankki -ryhmä

Lammin Osuuspankki on paikallisesti ja alueellisesti toimiva osuuspankki, joka kuuluu POP Pankki -ryhmään. Lammin Osuuspankki on POP Pankkikeskus osk:n jäsen ja se kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 18 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk ja näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista merkittävimmät ovat POP Pankkien keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj ja keväällä 2022 toimintansa aloittanut kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj. POP Pankkikeskus osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoitettu yhteenliittymä, jonka keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. POP Pankki -ryhmään kuuluvat myös POP Holding Oy, joka ei ole keskinäisen vastuun piirissä. POP Pankki -ryhmä luopui tilikauden aikana määräysvallasta Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä ja jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana.

Toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi hitaasti, erityisesti viime vuosien maailmantalouden veturina toimineen Kiinan kasvu hidastui. Euroopassa nähty nopea inflaatio ja sitä seurannut korkotason nosto sekä energiakriisi näkyivät heikkona kasvuna myös euroalueella. Erityisesti Euroopan suurimman talouden Saksan talous kehittyi aiempaa heikommin, eikä Suomen talous saanut viennistä kaipaamaansa vetoapua. Suomen kansainvälinen asema muuttui merkittävästi vuonna 2023, kun Suomi liittyi sotilasliitto NATO:n jäseneksi.

Kotimaisessa taloudessa nähtiinkin vuonna 2023 selvä käänne heikompaan. Voimakas inflaatio heikensi edelleen myös kotitalouksien ostovoimaa, vaikka palkkaratkaisut nostivat nimellispalkkoja aikaisempaa enemmän. Myös nopeasti noussut korkotaso käänsi kuluttajien mielialoja pessimistisemmiksi talouden kehityksen suhteen.

Asuntojen ja kestokulutustavaroiden hankinnat vähenivät vuoden aikana selvästi ja tämä painoi monia toimialoja, erityisesti asuntorakentamista ja kauppaa. Kotitalouksien kuluttamista ajatellen nähtiin kuitenkin loppuvuonna varovainen positiivinen signaali, kun Euroopan Keskuspankki päätti koronnostojen ketjun ja markkinat kääntyivät odottamaan korkojen laskua. Myös inflaatiovauhti hidastui loppuvuonna merkittävästi.

Vaikka kotitalouksien ostovoiman kehitys oli vuonna 2023 heikkoa, pysyi työttömyys edelleen kurissa. Myös kotitaloudet hoitivat edelleen luottojaan pääsääntöisesti hyvin, joten luottotappioiden määrä kasvoi maltillisesti. Yritysten konkurssien määrä kääntyi kuitenkin selvään kasvuun ja heikentynyt taloustilanne johti myös lomautusten määrän lisääntymiseen. Heikentynyt talousuhdanne tuleekin heijastumaan pankkien järjestämättömien luottojen ja luottotappioiden määrän kehitykseen.

Pankin liiketoiminta

Lammin Osuuspankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen yhteistyökumppaneidensa sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Lammin Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tuloskehitys jatkuivat odotusten mukaisesti tilikauden aikana. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan asiakasliiketoimintansa kannattavuutta.

Tilikaudella 2022 alkanut markkinakorkojen nousu vahvisti edelleen pankin korkokatetta. Lammin Osuuspankki on palvellut asiakkaitaan tilikauden aikana itsepalvelukanavien lisäksi konttoreissa ja verkkotapaamisissa, joiden määrä on edelleen kasvanut. Korkojen ripeä nousu on hillinnyt asuntorahoituksen ja yritysluottojen kysyntää. Loppuvuodesta tilanne tasaantui korkojen kääntyessä uudelleen laskuun.

Suomen taloudessa kasvanut epävarmuus heijastui myös säästämisen ja sijoittamisen tuotteiden kysyntään, mutta asiakkaat ovat jatkaneet säännöllistä rahastosäästämistä markkinoiden epävarmuuden kasvusta huolimatta. Korkotasojen nousu on lisännyt määräaikaisten talletusten kysyntää. Korkotason muutokset vaikuttivat merkittävästi pankin korkosijoitusten käypiin arvoihin, mikä heikensi sijoituksista kirjattuja tuottoja. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista kasvoivat 642 tuhatta euroa. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot vähenivät -462 tuhatta euroa, ja käypään arvoon käyvän arvon rahastojen kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot laskivat 0 tuhatta euroa.

Pankin sijoitustuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n, sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab Suomen sivuliike.

Pankin välittämät eläke- ja säästövakuutus tuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutus tuotteet AXA konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutus palvelut POP Pankkien asiakkaille. Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 29 681 tuhatta euroa (27 229), joten kasvua kertyi vuoden aikana 9 prosenttia.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutus palveluissa pankki tekee yhteistyötä LähiTapiola-ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus.

POP Pankkien keskusluottolaitoksena toimii POP Pankkikeskuksen omistama Bonum Pankki Oyj. Bonum Pankki vastaa POP Pankin asiakkaiden maksuliikenteeseen ja Visa-korttien liikkeelle laskuun liittyvistä palveluista sekä hoitaa POP Pankkien tukkuvarainhankintaa yhdessä kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja joukkovelkakirjalainoja. Bonum Pankki vastaa myös POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä.

POP Pankki -ryhmä on valinnut suomalaisen IT-yhtiön Crosskeyn kumppanikseen perusjärjestelmiään koskevaan uudistushankkeeseen. Hanke käynnistyi tammikuussa 2022 ja se on edennyt suunnitellusti. Ryhmä arvioi ottavansa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöön vuoden

2025 aikana. POP Pankit jatkavat Samlinkin asiakkaana kunnes uusi järjestelmä otetaan käyttöön.

Tulos

Lammin Osuuspankin liikevoitto oli 3 122 tuhatta euroa (959 tuhatta euroa vuonna 2022). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 2 163 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,3 prosenttia (0,4). Liikevoiton kasvun taustalla on markkinakorkojen muutos, joka kasvatti pankin korkokatetta. Myös pankin nettopalkkiotuotot kasvoivat. Lisäksi liikevoiton kehitykseen vaikutti Suomen Vahinkovakuutus Oy:n osake-enemmistön myyminen LähiTapiola -ryhmälle. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 52,1 prosenttia (77,8).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2023	01-12/2022	Muutos-% *)	01-12/2021	Muutos-% **)
Korkokate	5 730	2 852	100,9	2 544	12,1
Nettopalkkiotuotot	1 703	1 570	8,5	1 455	7,9
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	-444	18
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta rahoitusvarojen nettotuotot	3	4	-12,9	15	-74,3
Muut tuotot	1 042	431	141,9	1 592	-72,9
Tuotot yhteensä	8 034	4 874	64,8	5 606	-13,0
Henkilöstökulut	-1 407	-1 277	10,2	-1 274	0,2
Muut hallintokulut	-1 708	-1 495	14,2	-1 476	1,3
Muut kulut	-1 068	-1 017	5,0	-1 095	-7,1
Kulut yhteensä	-4 183	-3 790	10,4	-3 845	-1,4
Kulu-tuotto -suhde	52,06	77,75		68,59	
Lopulliset ja odotettavissa olevat luotto-tappiot	-729	-125	481,2	136	-192,6
Liikevoitto	3 122	959	225,5	1 896	-49,4
Tilikauden voitto	2 228	769	189,8	932	-17,5
*) Muutos 2023-2022					
**) Muutos 2022-2021					

Pankin korkokatteeksi muodostui 5 730 tuhatta euroa (2 852). Korkokate kasvoi 101 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna.

Korkotuottojen määrä oli 8 598 tuhatta euroa (3 374), jossa kasvua edellisvuodesta oli 155 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 2 867 tuhatta euroa (522). Korkokulut kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna 449 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa asiakkaiden talletuksille, sekä Bonum Pankille maksetuista koroista. Määräaikaistalletusten määrän kasvu lisäsi korkokuluja verrattuna edelliseen vuoteen. Pankki päivitti joulukuussa käyttelytileille maksettavaa korkoa, mutta sillä ei ollut suurta vaikutusta vuoden 2023 korkokuluihin.

Nettopalkkiotuotot olivat 1 703 tuhatta euroa (1 570). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 1 924 tuhatta euroa (1 783) ja palkkiokulujen 221 tuhatta euroa (213). Palkkiotuottoihin sisältyy väliteytistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 463 tuhatta euroa (434), Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 274 tuhatta euroa (271), palkkiot maksuliikenteestä 1 087 tuhatta euroa (967), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 51 tuhatta euroa (77) ja palkkiot takauksista 16 tuhatta euroa (11). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat hinnoittelumuutokset, sekä loppuvuodesta piristynyt luottokysyntä. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 3 prosenttia.

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotoiksi muodostui -444 tuhatta euroa (18). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 5 tuhatta euroa (9) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -440 tuhatta euroa (12). Lisäksi tuloserä sisältää rahavirtaa suojaavista korkoptioista suoraan tulokseen kirjattavan aika-arvon muutoksen ja suojauksen tehottoman osuuden, joiden yhteismäärä tilikaudella oli 0 tuhatta euroa (0), sekä valuuttatoiminnan nettotuotot -8 tuhatta euroa (-3).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 3 (4) tuhatta euroa. Tästä myyntivoitot ja -tappiot olivat 2 (13) tuhatta euroa.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 1 042 tuhatta euroa (431). Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 867 tuhatta euroa (225), jossa kasvua edellisvuoteen oli 642 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 4 tuhatta euroa (3). Liiketoiminnan muut tuotot pienenevät 16 prosentilla 170 tuhanteen euroon (202).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 1 407 tuhatta euroa (1 277), mikä oli 10 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui pääosin tulospalkkioista, sekä eläkemaksujen noususta.

Muut hallintokulut kasvoivat 14 prosenttia, 1 708 tuhanteen euroon (1 495). Kulujen nousu johtui POP Keskuksen palvelumaksuista. Muut kulut, 1 068 tuhatta euroa (1 017), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 99 tuhatta euroa (105). Arvonalentumisia omassa käytössä olevien kiinteistöyhteisöjen osakkeista kirjattiin 0 tuhatta euroa (0). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 6 prosenttia, 969 tuhanteen euroon (912). Kulujen kasvaminen johtui kehittämismaksuista.

Tilikaudella kirjattiin odotettavissa olevia luottotappioita tuloslaskelmaan yhteensä 749 tuhatta euroa (126). Erä muodostuu luotoista ja takauksista kirjatusta odotettavissa olevien tappioiden lisäyksestä 770 tuhatta euroa (191) ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen odotettavissa olevien tappioiden vähennyksestä -22 tuhatta euroa (-65). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin katsauskaudella 17 tuhatta euroa (0) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista -36 tuhatta euroa (0). Rahoitusvaroista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tuloksessa oli 729 tuhatta euroa (126).

Arvonalentumistappiot luotoista kasvoivat yleisen taloustilanteen heikentymisen seurauksena.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2023 aikana 6,5 prosenttia ja oli vuoden lopussa 248 911 tuhatta euroa (233 568). Taseessa olevien luottojen määrä oli 178 259 tuhatta euroa. Luottojen

keskikorko oli 4,8 prosenttia. Talletusten määrä oli 162 588 tuhatta euroa ja niiden keskikorko 0,9 prosenttia.

Lammin Osuuspankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2023	31.12.2022	Muutos-% **)	31.12.2021	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöitä ja julkisyhteisöiltä	178 262	168 106	6,0	171 541	-2,0
Luotot	178 259	168 106	6,0	171 541	-2,0
Muut saamiset	3				
Sijoitukset	67 408	62 666	7,6	34 699	80,6
Saamiset luottolaitoksilta	39 796	35 825	11,1	16 321	119,5
Saamistodistukset	18 837	15 723	19,8	7 822	101,0
Osakkeet ja osuudet	7 918	10 210	-22,4	9 594	6,4
Kiinteistöt	857	908	-5,7	961	-5,5
Yleisön talletukset *)	162 588	164 446	-1,1	161 506	1,8
Velat luottolaitoksille	59 682	46 385	28,7	24 031	93,0
Oma pääoma	22 592	19 770	14,3	19 184	3,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2 173	1 673	29,9	1 673	0,0
ROA %	1,1	0,4		0,8	
ROE %	12,0	3,7		8,5	
Omavaraisuusaste	9,8	9,0		9,9	
Vakavaraisuussuhde	18,75 %	18,02 %		18,99 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2023-2022					
***) Muutos 2022-2021					

Luotonanto

Lammin Osuuspankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 179 646 tuhatta euroa (168 725). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöitä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0 tuhatta euroa (0).

Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 35 662 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 10 921 tuhatta euroa eli 6,5 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikuttivat korkotason nopea nousu ja sen taittuminen loppuvuodesta. Pankki kasvatti strategiansa mukaisesti yritys- ja maatalousrahoituksen osuutta koko luottokannasta. Kasvu johtui pääosin uusista asiakkuuksista.

Yli 90 päivää erääntyneet ja perinnässä olevat saamiset olivat vuoden lopussa 2 311 tuhatta euroa (1 484) eli 826 tuhatta euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset yhteensä olivat 1,3 prosenttia (0,9) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 291 tuhatta euroa (392) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista. Muihin takauksiin sisältyvät pankin antamat omavelkaiset takaukset omasta ja muiden POP Pankkien puolesta Bonum Pankki Oyj:lle liittyen pankkien tekemään maksuliiketilisopimukseen.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 11 219 tuhatta euroa (9 999) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.06.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 39 796 tuhatta euroa (35 825). Määrä oli 3 971 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat erilaisista joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 18 837 tuhatta euroa (15 723), mikä on 20 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 7 918 tuhatta euroa (10 210). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 3 347 tuhatta euroa (5 317) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 4 572 tuhatta euroa (4 893). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 857 tuhatta euroa (908). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 762 tuhatta euroa (811) ja sijoituskiinteistöjen arvo 95 tuhatta euroa (98). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.06.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 86 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusrannusmenoja. Vuoden 2023 aikana valmistui Lahden konttorin remontti.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 162 588 tuhatta euroa (164 446). Talletukset vähenivät vuoden aikana 1 858 tuhatta euroa eli 1,1 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä vähenivät vuoden aikana 17 587 tuhatta euroa eli 12,2 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 126 724 tuhatta euroa (144 311). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 15 728 tuhatta euroa eli 78,1 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 35 863 tuhatta euroa (20 135).

Muutokseen vaikutti määräaikaisten tilien suosion kasvu korkotason nousun johdosta.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja pakollisista varauksista. Velat luottolaitoksille ovat pääasiassa POP Pankki -ryhmän sisäisiä velkoja. Pankilla on luottoja

keskusluottolaitokselta Bonum Pankki Oyj:ltä ja kiinnitysluottopankkilainsäädännön mukaisia väliluottoja POP Asuntoluottopankki Oyj:ltä.

Velat luottolaitoksille olivat 59 682 tuhatta euroa (46 385). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 0 tuhatta euroa (0). Muut velat luottolaitoksille sisältää POP Asuntoluottopankki Oyj:n pankille myöntämät väliluotot 20 520 tuhatta euroa. Pankki on antanut väliluottojen vakuudeksi asiakkailleen myöntämiään kiinteistövakuudellisia luottoja 27 551 tuhatta euroa. Annetut vakuudet on merkitty edelleen POP Asuntoluottopankin liikkeeseenlaskeman joukkovelkakirjalainan vakuudeksi. Muita velkoja ovat myös mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 0 tuhatta euroa (0).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 22 592 tuhatta euroa (19 770). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 2 822 tuhatta euroa. Osuuspääoma lisääntyi tilikauden aikana 223 tuhatta euroa (377). Lammin Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 6 268 tuhatta euroa (6 045).

Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 207 tuhatta euroa (-306). Määrä koostui käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettujen rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta 127 tuhatta euroa (-409) sekä odotettavissa olevista luottotappiosta 80 tuhatta euroa (103).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 2 173 tuhatta euroa (1 673), josta luottotappiovaraus oli 2 173 tuhatta euroa (1 673). Tilikaudella luottotappiovarausta kasvatettiin 500 tuhatta euroa, jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 1,2 prosenttia saamisista. Varauksesta 435 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot

Pankit ovat velvollisia maksamaan Rahoitusvakuusvirastolle talletussuojamaksua ja vakuusmaksua. POP Pankki -ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Ryhmän talletuspankkeja ovat POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj ja ryhmälle määrätty talletussuojamaksu vuonna 2023 oli 4 570 tuhatta euroa. Osuuspankki on vanhan talletussuojarahaston jäsen ja talletussuojamaksu katettiin kokonaisuudessaan vanhan talletussuojarahaston varoista. Vakuusmaksu määrättiin talletussuojamaksun tavoin ryhmälle ja se jyvitetiin jäsenpankeille. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset enintään 100 000 euroon asti.

Lammin Osuuspankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat. Myös sijoittajien korvausrahaston osalta POP Pankki -ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään yhtenä pankkina. Korvausrahastosta korvataan enintään 20 000 euroa.

Vakavaraisuuden hallinta

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan

periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Keskusyhteisö on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin pääomavaateen laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Lammin Osuuspankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan. Pankki on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön päätöksellä omien varojen vaateesta yhteenliittymän sisäisille erille sekä suurten vastapuolten rajoituksista keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille.

Lammin Osuuspankin omat varat (TC) yhteensä olivat 20 546 tuhatta euroa (18 178), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 11 607 tuhatta euroa (10 667). Ensisijainen pääoma (T1) oli 20 546 tuhatta euroa, josta ydinpääoman (CET1) osuus oli 20 546 tuhatta euroa ja ensisijaisen lisäpääomien (AT1) osuus oli 0 tuhatta euroa. Toissijainen pääoma (T2) oli 0 tuhatta euroa.

Lammin Osuuspankki voi laskea liikkeelle ydinpääomaan luettavia POP Osuuksia. Lammin Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 6 268 tuhatta euroa.

Lammin Osuuspankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla. Pankin vakavaraisuussuhde nousi 0,7 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 18,75 prosenttia. Ensisijaisen pääoman (T1) suhde riskipainotettuihin eriin oli 18,75 (18,02). Pankin 10,5 prosentin vakavaraisuusvaatimus muodostuu lakisääteisesti vakavaraisuusvaatimuksesta (8 prosenttia) sekä kiinteästä lisäpääomavaateesta (2,5 prosenttia). Finanssivalvonnan asettama harkinnan varainen lisäpääomavaade (1,25 prosenttia) on asetettu yhteenliittymätasolla.

POP Pankki -ryhmä julkistaa nk. Pilari III -vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös ja Pilari III -raportti on saatavissa sähköisesti osoitteessa www.pop-pankki.fi.

Vakavaraisuuslaskennan pääerät, tuhatta euroa

Omat varat	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	21 684	20 082

Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-1 138	-1 904
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	20 546	18 178
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja		
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	20 546	18 178
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja		
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	20 546	18 178
Riskipainotetut erät yhteensä	109 562	100 872
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	97 501	91 336
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)		
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	493	504
josta operatiivisen riskin osuus	11 569	9 032
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5%)	2 739	2 522
Vastasyklinen pääomapuskuri	103	76
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,75 %	18,02 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,75 %	18,02 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,75 %	18,02 %

Vähimmäisomavaraisuusaste

Pankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 9,6 prosenttia minimivaatimuksen ollessa 3 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

	31.12.2023	31.12.2022
Ensisijainen pääoma	20 546	18 178
Vastuiden kokonaismäärä	213 998	201 910
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,60 %	9,00 %

Lammin Osuuspankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat taseen kasvu, käyvän arvon rahaston muutokset, osuus- ja lisäosuuspääoman muutokset, sekä Suomen Vahinkovakuutus Oy:n osake-enemmistön myynti LähiTapiola -ryhmälle.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit,

markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit.

Riskienhallinta POP Pankkien yhteenliittymässä

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla riskienhallinta ja riskien mittaaminen perustuvat yhtenäisiin menetelmiin. Yhteenliittymässä on vahvistettu jäsenluottolaitoksia sitovat riskilajikohtaiset limiitit, jotka määrittävät riskitason, jonka puitteissa jäsenluottolaitokset voivat liiketoimintaansa harjoittaa. **Lammin Osuuspankin** hallitus on vahvistanut limiitit osana riskilajikohtaisia strategioitaan.

Periaatteet ja organisointi

Lammin Osuuspankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioiden pankeille huomioi tilinpäätöksessään riittävä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Tarvittaessa pankin hallitus voi asettaa myös muita limiittejä pankin toiminnalle. Valtuutusten puitteissa vastuu päivittäisestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan keskusyhteisön tuottamaa ohjausrajaraportteja sekä johdon tuottamia tuottamia raportteja ja analyyseja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Riskienhallinnan ja compliancen järjestelyt

Pankin compliance-toiminnon hoitaminen on ulkoistettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle.

Ylimmän hallintoelimen jäsenten valinnassa noudatettava monipuolisuuden tärkeä toimintamalli ja sen tavoitteet ja päämäärät

Pankin ohjeistuksessa on korostettu hallituksen monipuolisuuden merkitystä. Monipuolisuustavoitteeseen pyritään vuosittaisen hallituksen itsearviointin avulla.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama luottoriskistrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 74,1 % (77,7). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 12,0 % (10,6) ja muiden 13,9 % (11,7). Valtaosa, 76,2 % (80,1), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu pankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukyvyistä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin rahoitusjohdolle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista yhteenliittymän vahvistamien arvostusperiaatteiden rajoissa, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti kerran vuodessa kaikki yli 500 tuhannen euron asiakasvastuut ja yli 90 päivää erääntyneet luotot. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain asettaman ylärajan 25 prosenttia pankin omista varoista. Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rakenteellista rahoitusriskiä ja maksuvalmiusriskiä.

Rahoitusriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteetti-luokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella. Maksuvalmiusriski tarkoittaa riskiä siitä, että luottolaitos ei suoriudu odotetuista tai odottamattomista tulevista kassavirroista ilman vaikutuksia päivittäiseen toimintaan tai taloudelliseen tilaan.

Likviditeettiriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takamiseksi. Likviditeettiriskiä seurataan raportoimalla hallitukselle pankin rahoitustilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta. Raportointi perustuu tietoihin saatavien ja velkojen erääntymishetkestä

sekä käytettävissä olevasta likviditeettireservistä. Pankki ylläpitää riittävää likviditeettireserviä päivittäisen maksuliikenteen ja maturiteettiluokittaisten erojen kattamiseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 25,8 % (28,0) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Tilikauden aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Lammin Osuuspankki rahoitus perustuu pääasiallisesti talletusvarainhankintaan, jonka pankki hankkii omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 8 000 tallettaja-asiakkaalle. Pankin omaa varainhankintaa täydentää ryhmän keskusluottolaitoksen, Bonum Pankki Oyj:n välittämä tukkuvarainhankinta. Keskusluottolaitoksena Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän tukkuvarainhankinnasta ja sen koordinoinnista. POP Asuntoluottopankki tukee yhteenliittymän likviditeettiriskin hallintaa mahdollistamalla asuntovakuudellisten liikkeeseenlaskujen toteuttamisen. Yhteenliittymän tavoitteena on hajauttaa jälleerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

POP Pankkien yhteenliittymä on saanut Finanssivalvonnalta luvan vapauttaa yksittäiset jäsenluottolaitokset maksuvalmiudelle asetetuista LCR-vaateesta sekä NSFR-vaateesta. Molemmat maksuvalmiuteen liittyvät viranomaisvaateet tulee täyttää ja raportoida yhteenliittymätasolla. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän LCR-vaateen täyttämisestä.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen, taseen nykyarvoon ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista.

Korkoriskin hallitsemiseksi alkaneella tilikaudella pankin tavoitteena on edelleen tasapainottaa saatavien ja velkojen korkoperusteita.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen ja taseen nykyarvoon tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2023 +/- 0,9/1,2 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Poikkeuksellisen voimakas korkotason nousu on näkynyt perusliiketoimintaan liittyvän avoimen korkoriskiaseman kasvuna. Pankki on suojannut tätä avointa korkokateriskiään toteuttamalla yhteenliittymän sisäistä rahoitusta kiinteäkorkoisena saattakseen korkoriskiaseman yhteenliittymässä noudatettavien riskirajojen mukaiseksi. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille. Yhteenliittymän asettama ohjausraja korkoriskille on katsauskaudella ollut enintään -5 prosentin muutos korkokatteessa suhteessa pankin omiin varoihin +/- yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksessa ajanjaksoilla 1-12 kk ja 13-24 kk.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Sijoitustoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena sijoitustoiminnassa on ylläpitää likviditeettireserviä ja hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään -440 tuhatta euroa (12) ja

sijoituksista kirjattua odotettujen luottotappioiden varausta 22 tuhatta euroa. Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon, määrältään 207 tuhatta euroa (-306). Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli -211 tuhatta euroa (-225). Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankin sijoitukset on hallituksen vahvistamassa sijoitustoiminnan ohjeessa rajattu vasta-puoli- ja omaisuuslajikohtaisilla limiiteillä.

Pankki seuraa kuukausittain sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden markkina-arvoja ja niiden transaktioihin liittyviä kassavirtoja. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö ja taseasema. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa pankin tulokseen ja omiin varoihin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkeitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.06 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 762 tuhatta euroa (811). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 95 (98) tuhatta euroa, mikä on 0,04 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 4,5 prosenttia (3,6).

Strategiset ja operatiiviset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä sekä riskejä, jotka uhkaavat strategian toteuttamista tai asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan operatiivisen riskiportfolion säännöllisellä kartoituksella, henkilöstön osaamisen jatkuvalla kehittämisellä, kattavilla toimintaohjeilla

sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakiomuotoiset sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa pankkia kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Hallitukselle raportoidaan vähintään kahdesti vuodessa havainnot pankin operatiivisista riskeistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Sisäinen tarkastus

Yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa keskitetysti sisäisen tarkastuksen ohjaamisesta ja järjestämisestä yhteenliittymän keskusyhteisössä, jäsenluottolaitoksissa sekä muissa yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Keskeisiä keskitettyjä tehtäviä ovat mm. yleinen ohjeistus, resursointi sekä vuosisuunnitelman laatiminen.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta, objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea keskusyhteisön hallintoneuvostoa, hallitusta ja toimivaa johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus tarkastaa pankin toimintaa säännöllisesti. Pankin toimiva johto käsittelee sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastushavainnot ja annetut toimenpidesuosittukset. Pankin toimitusjohtaja raportoi merkittävät havainnot sekä niihin kohdistetut toimenpiteet edelleen hallitukselle.

Sisäinen valvonta

Pankin sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan sovittuja ja asetettuja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Sisäinen valvonta on pankin sisältä käsin tapahtuvaa hallintoelinten ja organisaation itsensä hoitamaa tarkkailua ja kohdistuu ensisijaisesti toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa suorittavat hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet ja toimihenkilöt. Lisäksi toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa poikkeamista ja laittomuuksista ylemmälle organisaatiolle.

Sisäistä valvontaa toteutetaan osittain yhteenliittymän compliance ja riskienvalvontatoiminnon ohjeistamana. Keskitetyn ohjeistuksen mukaan tehdään säännöllisiä tarkastuksia valituille riskialuille yhdenmukaisin menetelmin ja otoksin. Toimintamallilla varmistetaan, että pankin toteutama sisäinen valvonnan laatu ja syvyys on yhdenmukainen muiden POP Pankki -ryhmän jäsenluottolaitoksien kanssa. Yhteenliittymän keskusyhteisön ohjeistaman valvonnan lisäksi pankki tekee täydentävää sisäistä valvontaa riskiperusteisesti kontrolliympäristön toimivuuden varmistamiseksi.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin jäsenmäärä oli 31.12.2023 4 782 jäsentä (4 808 vuonna 2022).

Osuuskunnan kokouksia pidettiin yksi. Varsinaisessa osuuskuntakokouksessa vahvistettiin vuoden 2022 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin voitonjakokelpoisista varoista 12 535 641,83 euroa päätettiin käyttää voitonjakoon 142 643,64 euroa ja pankin vapaan oman pääoman rahastoon siirrettiin 626 187,55 euroa. Osuuskuntakokous valitsi hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi lääkäri Janne Henryn ja taloustieteen maisteri Teemu Metsolan. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä valittiin uudelleen Petri Mäkinen, Elsa Nevanperä ja Leena Suojala. Pankin tilintarkastajaksi valittiin KHT yhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Matti Paananen.

Pankin hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Ville Sipilä ja varapuheenjohtajana Leena-Maija Hakkarainen. Hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa. Hallintoneuvosto valitsi erovuoroiset hallituksen jäsenet Kimmo Matoniemen ja Pentti Huostilan, sekä erovuoroisen varajäsenen Päivi Pakaraisen uudelleen seuraavalle kolmivuotiskaudelle.

Lammin Osuuspankin hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä ja kolme varajäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pentti Huostila ja varapuheenjohtajana Kirsi Suominen sekä toimitusjohtajana Mikko Seppänen. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut pankinjohtaja Riina Reunanen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 13 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Huostila Pentti	puheenjohtaja, maanviljelijä
Suominen Kirsi	varapuheenjohtaja, yrittäjä, kiinteistönvälittäjä
Matoniemi Kimmo	yrittäjä, toimitusjohtaja
Rekola Atte	yrittäjä, toimitusjohtaja
Silpola Kati	sairaanhoitaja
Toukovalkama Kalevi	yrittäjä, autoilija

Hallituksen varajäsenet:

Lehtinen Marko	yrittäjä, toimitusjohtaja
Pakarainen Päivi	yrittäjä, maanviljelijä
Töllinen Tero	yrittäjä, maanviljelijä

Hallintoneuvoston jäsenet:

Sipilä Ville	puheenjohtaja
Hakkarainen Leena-Maija	varapuheenjohtaja
Aaltonen Satu	
Haltia Jouko	
Henry Janne	4.4.2023 lukien
Metsola Teemu	4.4.2023 lukien
Mäkinen Petri	
Nevanperä Elsa	
Saarenpää Tuomas	
Suojala Leena	
Tikkamäki Tarmo	
Vuorinen Matti	

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 20 henkilöä, joista osa-aikaisia 2 henkilöä, määräaikaisia 2 ja pitkäaikaisesti poissa 2 henkilöä. Työssä oleva henkilömäärä pysyi vuoden aikana ennallaan. Perhevapailta oleville on palkattu määräaikaiset sijaiset.

Pankki on panostanut vuoden aikana henkilökunnan osaamiseen, kehittämiseen ja kouluttamiseen. Työhyvinvointia on ylläpidetty kulttuuri-, hieronta- ja liikuntaseteleillä, sekä koko henkilökunnan ja hallinnon yhteisillä suunnittelu- ja virkistyspäivillä.

Pankin tilintarkastajana on toiminut KHT yhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Matti Paananen.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Pankin toimintoja ohjaavat osuuskuntakokouksen päättämät säännöt. Osuuskuntakokous päättää pankin voitonjaosta ja valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Hallintoneuvosto valitsee pankille hallituksen ja toimitusjohtajan, joka toimiaikanaan ei ole hallituksen jäsen. Hallintoneuvoston keskeinen tehtävä on ohjata ja valvoa pankin toimintaa. Tilinpäätöksestä hallintoneuvosto antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunnon.

Hallintoneuvosto toteuttaa valvontatehtävänsä valitsemalla tarkastustoimikunnan, jonka tehtävänä on pankin hallinnon valvominen hallintoneuvoston vahvistaman yleisohjeen mukaisesti. Tarkastustoimikunta kuulee pankin tilintarkastajaa ja sisäistä tarkastusta. Tarkastustoimikunnan laatima kertomus tarkastushavainnoistaan ja pankin hallinnosta käsitellään ainakin kerran vuodessa hallintoneuvoston kokouksessa.

Osuuspankkia edustaa ja sen toimintaa johtaa hallitus. Pankin operatiiviset päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu pankin sääntöihin ja hallintoneuvoston päättämiin yleisohjeisiin. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan standardin mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan sekä sen jälkeen joka toinen vuosi.

Palkitsemisjärjestelmät

Palkitsemisjärjestelmän määrittelyssä käytetty päätöksentekoprosessi

Pankin hallitus vastaa palkitsemisasiosta.

Pankilla ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten hallituksen nimeämää ja sen jäsenistä koostuvaa palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi pankin liiketoiminnan suppeuden vuoksi.

Pankin hallitus valvoo palkitsemisjärjestelmän noudattamista sekä arvioi säännöllisesti sen toimivuutta.

POP Pankkien yhteenliittymän sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa onko pankin hallituksen hyväksymää palkitsemisjärjestelmää noudatettu.

Valvontatoiminnoissa työskentelevän henkilön palkkio ei ole riippuvainen sen liiketoiminnan tuloksesta, jota hän valvoo.

Palkitsemisen ja tuloksen välinen suhde

Palkitsemisjärjestelmä on pankin liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukainen ja se vastaa pankin pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on sopusoinnussa pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa ja edistää sitä.

Muuttuvien palkkioiden määrittämisessä sovellettavat keskeiset perusteet

Pankin muuttuviin palkkioihin sovelletaan seuraavia periaatteita:

1. Palkkio perustuu kokonaisarviointiin palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä pankin kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioitaessa huomioidaan taloudelliset ja muut tekijät sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.
2. Palkkion määrässä otetaan huomioon muun ohella arviointihetkellä tiedossa olevat riskit, pääomakustannukset ja tarpeellinen maksuvalmius.
3. Pankki voi sitoutua ehdottomaan palkkion maksamiseen ainoastaan erityisen painavista syistä ja edellyttäen, että luvattu palkkio kohdistuu ainoastaan palkkionsaajan palvelussuhteen ensimmäiseen vuoteen.

Muuttuvien palkkioiden määrä palkkionsaajaa kohti voi olla enintään 50 prosenttia kiinteästä vuosipalkasta. Pankki voi päättää muuttuvien palkkioiden maksamatta jättämisestä joko kokonaan tai osittain siinä tapauksessa, että pankin vakavaraisuus on heikentynyt 13 prosentin alle.

Palkkionsaajalle maksettavan erorahan ja muun vastaavan korvauksen, joka maksetaan, jos palvelussuhde päättyy ennenaikaisesti, maksamisessa otetaan huomioon edellä mainitut periaatteet ja maksamisperusteet laaditaan siten, ettei korvaus johda epäonnistuneen suorituksen palkitsemiseen.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkäytyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), lykätään muuttuvan palkkion maksua tietyissä olosuhteissa kolmelle vuodelle.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50.000 euroa tai tätä korkeamman kahden kuukauden kiinteän bruttopalkan. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan kokonaisuutena.

Pankissa pidetään luetteloa seuraavista riskiprofiiliin vaikuttavista henkilöistä:

1. Toimitusjohtaja ja henkilöt, jotka toimitusjohtajan lisäksi tosiasiallisesti osallistuvat yrityksen toiminnan johtamiseen,
2. Muu henkilö, jonka toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiasemaan,
3. Henkilö, joka työskentelee liiketoiminnoista riippumattomissa yrityksen sisäisissä valvontatoiminnoissa,
4. Muu henkilö, jonka palkkioiden kokonaismäärä ei merkittävästi poikkea 1 ja 2 kohdissa tarkoitulle henkilölle määräytyvän palkkion kokonaismäärästä

Pankissa kenenkään palkkionsaajan muuttuva palkkio ei voi ylittää 50.000 euroa yhden vuoden ansaintajaksolta. Tämä tarkoittaa sitä, että palkkionsaajalle maksettavan muuttuvan palkkion osan maksamista ei tarvitse lykätä, vaan se voidaan maksaa kerralla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin kirjanpito hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä ja viranomais- ja riskiraportointi ALM Partners Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Bonum Pankki Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahanhuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahanhuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki hyödyntää Google Inc.in tytäryhtiön tarjoamaa alustapalvelua asiakastietojen hallinnassa.

Osuusmaksun ja POP Osuuden ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 5172 kpl jäsenosuuksia.

Jäsenosuuksien ehdot

Jokainen jäsen on velvollinen ottamaan osuuspankista yhden osuuden ja suorittamaan siitä sadan (100) euron suuruisen osuusmaksun.

Osuusmaksu on maksettava kokonaisuudessaan rahana osuuspankkiin liityttäessä.

Jos osuusmaksua korotetaan, jäsenen maksettavaksi tuleva korotus on suoritettava hallituksen määrääminä erinä ja aikoina, kuitenkin viimeistään viiden (5) vuoden kuluessa korotusta koskevan sääntömuutoksen kaupparekisteriin merkitsemisestä lukien. Jäsenelle tulevaa ylijäämää ei pidetä osuusmaksun suorittamiseksi.

Osuusmaksun korotus voidaan tehdä maksullisena, rahastokorotuksena tai sekakorotuksena. Rahastokorotus luetaan jäsenen puolesta maksettuun määrään osuusmaksua palautettaessa ja ylijäämää jaettaessa.

Osuusmaksut palautetaan jäsenyyden päättyttyä osuuskuntalain 17 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain (Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista) 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuusmaksu palautetaan vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Eronneen jäsenen oikeudet osuuspankissa määrättyvät tällöin sääntöjen 9 §:n mukaisesti. Jos osuusmaksua ei ole voitu jäsenyyden päättyessä palauttaa kokonaisuudessaan maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen.

Osuuspankilla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

POP Osuuksien ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 62 682 kpl POP Osuuksia.

Osuuspankki voi antaa sääntöjensä mukaan POP Osuuksia. POP Osuuksia voidaan antaa vain osuuspankin jäsenille osuuspankin hallituksen tekemällä päätöksillä.

Yhden POP Osuuden nimellisarvo on sata (100) euroa. POP Osuus on maksettava kokonaisuudessaan osuuspankille hallituksen päättämänä aikana.

POP Osuuksien merkintä tapahtuu tekemällä osuuspankin hallitukselle tai sen määräämälle taholle kirjallinen hakemus, jonka hyväksymisestä päättää hallitus tai hallituksen määräämä taho. POP Osuuksiin liittyvät oikeudet syntyvät maksun suorittamisella.

POP Osuuksia voidaan antaa enintään 100 000 kappaletta.

POP Osuus voidaan siirtää vain toiselle jäsenelle. POP Osuus ei tuota etuoikeutta annettaviin jäsenosuuksiin tai uusiin POP Osuuksiin.

POP Osuuksille voidaan maksaa korkoa osuuspankin jakokelpoisesta ylijäämästä. Maksettavasta korosta päättää osuuskunnan kokous. POP Osuuksille maksettava korko voi poiketa jäsen- ja lisäosuuksille maksettavasta korosta.

Mikäli osuuspankki sulautuessa toiseen osuuspankkiin tai jakautuessa, POP Osuuksista suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti, ellei vastaanottava yhtiö ota niitä vastataksien sulautumis- tai jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osuuspankin muuttuessa osakeyhtiöksi, POP Osuudet eivät anna oikeutta osakkeisiin, vaan niistä suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti.

POP Osuudet palautetaan jäsenyyden päätyttyä tai osuudenomistajan irtisanottua POP Osuuden. POP Osuudesta suoritettu maksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai POP Osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista.

Osuuspankilla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki POP Osuudet. Lunastusvastike on POP Osuudesta maksettu merkintähinta. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus.

Osuuspankin purkautuessa POP Osuudet palautetaan yhtäläisellä etuoikeudella jäsenosuuksista suoritettujen maksujen kanssa.

Vastuullisuus

POP Pankki -ryhmän tehtävänä on edesauttaa asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä. Pankin visio on olla henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistävä, parhaan asiakastytyväisyyden sekä nopean päätöksenteon pankki, joka on vakavarainen ja kasvaa kannattavasti markkinoita nopeammin. Vastuullisuus on osa ryhmän strategiaa ja arvoja. POP Pankki -ryhmän vastuullisuustyötä ohjaa vastuullisuusohjelma, jota on päivitetty vuonna 2023 sidosryhmäkyselyn perusteella tietoturvan ja turvallisen pankkiasioinnin osalta. Vastuullisuusohjelman pääteemoja ovat: 1) kestävä rahoituksen ja sijoittamisen edistäminen sekä ilmastonmuutoksen hillintä niiden avulla, 2) paikallisen menestyksen, elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen, 3) liiketoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys, 4) henkilöstön yhdenvertaisuus sekä monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen sekä 5) harmaan talouden, korruption ja rahanpesun estäminen sekä 6) jatkuva tietoturvan kehittäminen ja turvallisen pankkiasioinnin edistäminen.

Lammin Osuuspankin toimii vastuullisesti suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja pankin sidosryhmiin.

Paikallispankkina Lammin Osuuspankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta ja edistää paikallista elinvoimaisuutta. Pankin tuotevalikoimaan kuuluu henkilöasiakkaille suunnattu Vihreä laina, jolla tuetaan ympäristöystävällisiä hankintoja. Vihreän lainatuotteen verkkosivuille on lisätty laskureita, joilla asiakas voi arvioida esimerkiksi asunnon

energiatohokkuuden parantamisen päästövaikutuksia. Pankin tarjoamassa rahastovalikoimassa on myös kestävä kehityksen tukemiseen keskittyvä POP Ympäristö -sijoitusrahasto. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 3 tuhannella eurolla tilikauden aikana. Tukea suunnattiin pääosin lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastustoimintaan.

Lammin Osuuspankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2023 yhteisöjen tuloveroa 387 tuhatta euroa.

POP Pankki -ryhmä raportoi vastuullisuudestaan GRI-raportointikehikon mukaisesti osana vuosikertomusta ja julkaisee EU:n taksonomia-asetuksen mukaiset tiedot vuosikertomukseen sisältyvässä toimintakertomuksessa. POP Pankki -ryhmän vuosikertomus on saatavissa sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2024

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2024 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan pysyvän vuoden 2023 tasolla, jos korkotasossa ei tapahdu olennaisia muutoksia. Korkotason lasku heikentää pankin korkotuottoja luottokannan uudelleenhinnoittautuessa. Talletuskilpailun arvioidaan säilyvän kireänä, varsinkin määräaikaisten tilien osalta. Yhteisvaikutuksena talletusten ja luottojen välinen korkoero todennäköisesti supistuu vuoden 2024 loppua kohti. Talouden epävarmuus ja aiempaa korkeampi korkotaso ovat lisänneet luottojen arvonalentumistappioita ja kehityksen arvioidaan jatkuvan vielä ainakin vuonna 2024. Em. syistä tuloksen ennustamiseen liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Luontainen luottokysyntä säilynee vaimeana ja kasvua voidaan hakea lähinnä aktiivisella uusasiakashankinnalla.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Lammin Osuuspankin jakokelpoinen ylijäämä oli 14 286 448,87 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 2 228 203,21 euroa.

Hallitus ehdottaa osuuskunnan kokoukselle, että tilikauden ylijäämä käytetään seuraavasti:

- Maksetaan korkoa jäsenosuuksille 0,00 %	0,00 euroa
- Maksetaan korkoa POP Osuuksille 3,75 %	227 377,69 euroa
- Jätetään edellisten tilikausien voittovaroihin	2 000 825,52 euroa
Yhteensä	2 228 203,21 euroa

POP Osuuden korko maksetaan jäsenelle vain mikäli korkon määrä on enemmän kuin 5 euroa.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
 + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
 rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
 nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-
 siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
 vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä
 laskennallisella verovelalla vähennettynä * 100
 Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä (TC) * 100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) * 100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) * 100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä * 100
 Vastuut yhteensä

Tilinpäätös

Lammin Osuuspankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2023 eur	1.1. - 31.12.2022 eur
Korkotuotot	(2.01)	8 597 625,22	3 373 965,05
Korkokulut	(2.01)	-2 867 311,40	-521 958,47
KORKOKATE		5 730 313,82	2 852 006,58
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.02)	867 182,57	224 923,26
Palkkiotuotot	(2.03)	1 923 993,14	1 783 263,78
Palkkiokulut	(2.03)	-220 753,64	-213 346,00
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	(2.04)	-444 123,78	18 055,13
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	(2.05)	3 313,54	3 802,95
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.06)	4 286,84	3 480,66
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.07)	170 225,64	202 200,43
Henkilöstö- ja hallintokulut		-3 115 094,85	-2 772 509,96
Henkilöstökulut	(2.08)	-1 406 938,43	-1 277 238,76
Muut hallintokulut	(2.09)	-1 708 156,42	-1 495 271,20
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	(2.10)	-99 266,50	-105 285,46
Liiketoiminnan muut kulut	(2.07)	-968 694,58	-911 833,10
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	(2.11)	-729 317,16	-125 478,12
LIIKEVOITTO		3 122 065,04	959 280,15
Tilinpäätössiirrot		-500 000,00	
Tuloverot		-393 861,83	-190 448,96
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		2 228 203,21	768 831,19
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 228 203,21	768 831,19

Lammin Osuuspankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2023 eur	31.12.2022 eur
Käteiset varat		300 308,66	326 056,43
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		11 792 820,17	10 686 842,32
Saamiset luottolaitoksilta	(1.01)	39 795 647,02	35 824 596,32
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.01)	178 261 832,08	168 106 261,57
Saamistodistukset	(1.02)	7 044 527,50	5 035 731,19
Muilta		7 044 527,50	5 035 731,19
Osakkeet ja osuudet	(1.03)	7 918 321,08	10 210 133,87
Aineettomat hyödykkeet	(1.05)	1 112 017,23	724 644,48
Aineelliset hyödykkeet	(1.06)	627 318,51	635 562,32
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		94 945,95	97 893,15
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		360 189,15	376 890,63
Muut aineelliset hyödykkeet		172 183,41	160 778,54
Muut varat	(1.07)	566 514,99	1 195 866,07
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.08)	1 341 870,05	670 816,93
Laskennalliset verosaamiset	(1.15)	150 301,07	151 451,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ		248 911 478,36	233 567 962,64

VASTATTAVAA

		31.12.2023 eur	31.12.2022 eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.10)	59 681 871,67	46 384 631,47
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.11)	162 587 657,95	164 445 929,30
Talletukset		162 587 657,95	164 445 929,30
Muut velat	(1.12)	519 974,08	568 490,97
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.14)	1 202 735,05	705 648,40
Laskennalliset verovelat	(1.15)	154 405,35	20 504,55
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		224 146 644,10	212 125 204,69

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Vapaaehtoiset varaukset	2 173 034,10	1 673 034,10
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	<u>2 173 034,10</u>	<u>1 673 034,10</u>
OMA PÄÄOMA	(1.19)	
Osuuspääoma	6 785 400,00	6 562 100,00
Muut sidotut rahastot	894 209,70	380 992,96
Vararahasto	687 099,89	687 099,89
Käyvän arvon rahasto	207 109,81	-306 106,93
Vapaat rahastot	1 990 093,62	1 990 093,62
Muut rahastot	1 990 093,62	1 990 093,62
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	10 693 893,63	10 067 706,08
Tilikauden voitto (tappio)	2 228 203,21	768 831,19
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>22 591 800,16</u>	<u>19 769 723,85</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>248 911 478,36</u>	<u>233 567 962,64</u>

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

	31.12.2023	31.12.2022
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	291 023,30	392 422,07
Takaukset ja pantit	291 023,30	392 422,07
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	11 219 252,45	9 998 948,43
Muut	11 219 252,45	9 998 948,43

Lammin Osuuspankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2023 eur	1.1.-31.12.2022 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 228 203,21	768 831,19
Tilikauden oikaisut	1 725 392,69	413 059,86
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-27 835 547,07	-25 383 076,57
Saamistodistukset	-2 975 957,18	-8 446 848,58
Saamiset luottolaitoksilta	-14 234 440,40	-18 552 524,71
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-10 904 910,44	3 239 369,66
Osakkeet ja osuudet	321 635,89	-325 361,70
Muut varat	-41 874,94	-1 297 711,24
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	11 830 412,79	25 657 549,61
Velat luottolaitoksille	13 297 240,20	22 354 009,82
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-1 858 271,35	2 936 289,79
Muut velat	391 443,94	367 250,00
Maksetut tuloverot	-331 379,46	-175 818,59
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-12 382 917,84	1 280 545,50
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset		-290 643,00
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, vähennykset	2 494 466,65	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-497 642,64	-382 955,31
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	16 300,00	30 500,00
Investointien rahavirta yhteensä	2 013 124,01	-643 098,31
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman lisäykset	481 100,00	797 900,00
Osuuspääoman vähennykset	-257 800,00	-420 900,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-142 643,64	-70 781,25
Rahoituksen rahavirta yhteensä	80 656,36	306 218,75
Rahavarojen nettomuutos	-10 289 137,47	943 665,94
Rahavarat tilikauden alussa	13 610 394,59	12 666 728,65
Rahavarat tilikauden lopussa	3 321 257,12	13 610 394,59
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	300 308,66	326 056,43
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	3 020 948,46	13 284 338,16
Yhteensä	3 321 257,12	13 610 394,59
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	7 873 285,75	3 154 355,20
Maksetut korot	2 371 278,95	372 724,15
Saadut osingot	867 182,57	224 923,26
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	500 000,00	
Tuloslaskelman verot	393 861,83	190 448,96
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	729 317,16	125 478,12
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	102 213,70	108 232,66
Muut oikaisut		-11 099,88
Yhteensä	1 725 392,69	413 059,86

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

1 Yleistä

1.1 Osuuspankki ja POP Pankki -ryhmä

Lammin Osuuspankki on jäsenasiakkaidensa omistama osuuskuntamuotoinen pankki, joka käyttää markkinointinimeä POP Pankki. Pankki harjoittaa paikallisesti vähittäispankkitoimintaa ja se kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään, jonka keskusyhteisönä toimii POP Pankkikeskus osk. POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja se vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta. POP Pankkikeskus osk ja sen jäsenluottolaitokset ovat talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.

POP Pankit muodostavat POP Pankki -ryhmän yhdessä POP Pankkikeskus osk:n sekä näiden määräysvallassa olevien yhteisöjen kanssa. Pankki yhdistellään POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätökseen.

Jäljennökset POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä sekä tilinpäätöstiedotteesta ovat saatavissa keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

1.2 Laatumisperusta

Pankin tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti. POP Pankki -ryhmän yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi.

2 Rahoitusinstrumentit

2.1 Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu ja arvostettu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti noudattaen kansainvälistä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia. Rahoitusvarat on luokiteltu niiden hallintoihin sovellettavien liiketoimintamallien ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat luokitellaan kahteen arvostusluokkaan:

- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

2.2 Rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallit ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät transaktiokulut kirjataan tuloslaskelmaan hankintahetkellä. Muiden rahoitusinstrumenttien transaktiokulut sisällytetään hankintamenoon.

Pankin rahoitusvaroja hallinnoidaan kolmen liiketoimintamallin mukaisesti:

1. Pidettävät rahoitusvarat (tavoite rahavirtojen kerääminen)
2. Pidettävien ja myytävien rahoitusvarojen yhdistelmä (tavoite rahavirtojen kerääminen ja myynti)
3. Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta

Pidettävät rahoitusvarat -liiketoimintamalli sisältää antolainausaamiset sekä eräpäivään asti pidettävät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin (SPPI-testi). Rahavirtaominaisuuksien testissä tutkitaan, määrätäänkö sopimusehdoissa tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Yhdistelmä -liiketoimintamalli sisältää rahavirtaominaisuuksien testin läpäisevät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti tai lähelle eräpäivää tai myydä esimerkiksi sijoitusstrategian tavoitteiden täyttämiseksi.

Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta -liiketoimintamalli pitää sisällään osakkeet ja rahasto-osuudet sekä muut sellaiset instrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtaominaisuuksien testiä.

Pankki ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusvaroilla. Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena ei ole aktiivinen kaupankäyntitoiminta vaan rahoitusyli jäämien sijoittaminen pitkän aikavälin tavoitteella sekä likviditeettisalkun ylläpitäminen maksuvalmiustarpeita varten.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältää lainat ja saamiset sekä sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää niiden eräpäivään asti ja joiden ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin). Arvostusluokkaan voidaan luokitella myös maksuvalmiuden ylläpitämiseksi hallussa pidettävät likvidit varat, jotka pidetään eräpäivään asti ja lähtökohtaisesti voidaan myydä ainoastaan luottoriskin heikentymisen tai maksuvalmiuskriisin vuoksi.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältää sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, jotka on tarkoitus joko pitää rahavirtojen keräämiseksi tai myydä tarvittaessa liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi (yhdistelmä -liiketoimintamalli). Luokittelu edellyttää, että instrumentin ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Arvostusluokkaan luokitellaan mm. sijoitukset, joita myydään tarvittaessa esimerkiksi likviditeetti-tarpeen muuttuessa sekä sellaiset likvidit varat, joiden likviditeetti on osoitettava säännöllisillä myynneillä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvara arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää osakkeet ja rahasto-osuudet sekä velkainstrumentit, jotka eivät täytä rahavirtaominaisuuksien testiä. Poikkeuksen muodostavat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja.

Suojaavat johdannaiset kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit

Pankki on soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollistamaa poikkeusta arvostaa oman pääoman ehtoisia instrumentteja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Poikkeusta on sovellettu POP Pankki -ryhmän strategisiin oman pääoman ehtoiisiin omistuksiin, joiden omistus on perusteltua liiketoiminnan kannalta. Kyseisten rahoitusinstrumenttien myöhemmin tapahtuvan luovutuksen yhteydessä mahdollisesti realisoituva myyntivoitto tai -tappio merkitään suoraan omaan pääomaan. Poikkeuksen soveltamista koskeva valinta voidaan tehdä ainoastaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja se on peruuttamaton.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat

Pankin rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuun efektiivisen koron menetelmää käyttäen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat voi sisältää johdannaisvelkoja. Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä.

2.3 Käyvän arvon arvostuksen kirjaaminen ja käyvän arvon määrittäminen

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen, kun käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenua silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määritellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai

sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- Täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- Käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuna hinnoista) (taso 2)
- Käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

2.4 Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Tappiota koskeva vähennyserä (arvon alentuminen) kirjataan perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin kaikista vieraan pääoman ehtoista rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista. Rahoitusinstrumentin odotettavissa oleva luottotappio määritetään sopimukseen perustuvien rahavirtojen, jotka pankki on sopimuksen mukaisesti oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka pankki odottaa saavansa, välisenä erotuksena diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korolla raportointihetkeen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheisiin 1-3. Vaiheeseen 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään tällaisille rahoitusinstrumenteille perustuen 12 kuukaudelta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Vaiheeseen 2 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski on laadullisten tai määrällisten kriteerien perusteella lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ja vaiheeseen 3 rahoitusinstrumentit, joiden vastapuoli on todettu maksukyvyttömäksi. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään vaiheeseen 2 ja 3 luokittelulle rahoitusinstrumenteille perustuen koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta POP Pankki -ryhmässä perustuu neljään pääsegmenttiin:

- Henkilöasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Yritysasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Maa- ja metsätalousasiakkaat
- Sijoitussalkku

IFRS 9 -standardi edellyttää kohtuudella saatavilla olevan tulevaisuuden informaation hyödyntämistä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää arvioitaessa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa varten on kehitetty kolmeen makrotalousskenaarioon ja niihin liittyviin toteutumistodennäköisyyksiin perustuva malli, jolla laskennassa käytettäviä parametreja korjataan odotettavissa olevia luottotappioita määrittäessä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu jokaisessa segmentissä sopimuskohteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen (PD, probability of default), tappio-osuuteen (LGD, loss given default) sekä vastuun määrään maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, exposure at default). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä siirrytään 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamisesta koko sopimuksen voimassaoloajalta

odotettavissa olevan luottotappion kirjaamiseen luottoriskin lisääntyessä merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jolloin sopimus siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, kun sopimukselle on tehty alle 12 kuukautta sitten lainanhoitajousto, se on ollut erääntyneenä yli 30 päivää, tai asiakkaan tilanteessa on havaittu jokin muu laadullinen riskiä kasvattava tekijä, kuten asiakkaan liiketoiminnassa tapahtunut merkittävä muutos, joka ei vielä näy maksuviiveenä. Lisäksi luottoriskin katsotaan merkittävästi lisääntyneen, mikäli sopimuksen vastapuolen luottoluokitus on heikentynyt merkittävästi. Merkittävän heikentymisen asiantuntija-arviolla määritelty kynnsarvo perustuu PD-luvun muutokseen raportointihetken ja sopimuksen avaamishetken välillä.

Vastuut luokitellaan IFRS 9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3 niiden täyttäessä maksukyvyttömyyden kriteerit. POP Pankki -ryhmä ja sen jäsenluottolaitokset soveltavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaista maksukyvyttömyyden määritelmää. Muille kuin vähittäisasiakkaille, eli asiakkaille, joiden liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja vastuut yli 1 miljoonaa euroa, maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan asiakastasolla ja vähittäisasiakkaille sopimustasolla. Vähittäisasiakkaan kaikki saatavat muuttuvat kuitenkin maksukyvyttömäksi (asiakastasoinen maksukyvyttömyys), mikäli velallisen maksukyvyttömyyden vastuiden määrä ylittää 20 prosenttia kaikista asiakkaan vastuista.

Sopimus katsotaan maksukyvyttömäksi viimeistään silloin, kun maksukyvyttömyyden kriteerien mukainen vastuu on viivästynyt yhtäjaksoisesti yli 90 päivää. Lisäksi asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi, kun takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä kuten esimerkiksi jos asiakas on asetettu konkurssiin tai vastaavaan menettelyyn tai jos asiakkaalla on lainanhoitajousto, joka aiheuttaa yli 1 % muutoksen vastuun nykyarvoon. Sopimus tai asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi 90 päivän tervehtymisperiodin ajan sen jälkeen, kun maksukyvyttömyyden edellytykset ovat poistuneet.

Pankilla ei ole sellaisia sopimuksia, jotka on luokiteltu alun perin arvoltaan alentuneina myönneiksi.

Mikäli asiakas ei ole täyttänyt maksukyvyttömyyden kriteerejä vähintään 3 kuukauteen, asiakkaan vastuut palautuvat joko vaiheeseen 2 tai 1 riippuen siitä, täyttääkö vastuut jonkin luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerin palautumishetkellä. Sopimus palautuu ilman erillistä koeaikaa vaiheesta 2 vaiheeseen 1, mikäli sopimus ei enää täytä luottoriskin merkittävän kasvamisen kriteerejä.

Pankki soveltaa käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettavien rahoitusvaroihin IFRS 9 -standardin sallimaa poikkeusta, jossa kaikki vähäisen luottoriskin omaavat instrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 ja korkeamman luottoriskin omaavat instrumentit vaiheeseen 2.

Muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuva arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan merkittävä arvonalentumistappio muodostuu rahoitusvaralle lasketusta odotettavissa olevasta luottotappiosta, joista on vähennetty aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot. Arvonalentuminen peruutetaan, mikäli rahoitusvarasta kirjataan lopullinen luottotappio.

Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista ja sellaisia saamisista, joiden takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta johtuen asiakkaan taloudellisista vaikeuksista (mm. lainanhoitajousto). Järjestämättömät saamiset sisältävät myös muut kuin yli 90 päivää erääntyneet arvoltaan alentuneet (ECL-vaiheeseen 3 luokitellut) saamiset.

2.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

3 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat vastikkeelliset oikeudet ja varat ja niiden hankintameno akti-voidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Mikäli aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen kirjanpitoarvo, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

4 Aineelliset hyödykkeet

4.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai arvonnousua pääomalle. Sijoituskiinteistöiksi luokitellaan muun muassa sijoituskäytössä olevat rakennukset, maa-, vesi- ja metsäalueet sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan. Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet merkitään hankintamenuon. Pankki ei sovelle luotolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Sijoituskiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Jos sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan välillä on olennainen ero, on erotus kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.06.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja -tappiot sekä poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelmassa sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin.

4.2 Muut kiinteistöt

Muiksi kiinteistöiksi luokitellaan omassa käytössä olevat maa- ja vesialueet sekä rakennukset, jotka ovat tilikauden päättyessä tosiasiallisesti pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Mikäli tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi kirjanpitoarvoa pienempi, erotus kirjataan arvonalentumistappiona kuluksi poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot sisältyvät tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ja myyntitappiot erään liiketoiminnan muut kulut. Poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

4.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muihin aineellisiin hyödykkeisiin taseeseen on merkitty it-laitteistot, koneet ja kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun. Muiden aineellisten hyödykkeiden poistot sisältyvät tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-6 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

4.4 Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-6 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

5 Vuokrasopimukset

Pankki vuokralle antajana

Pankki antaa vuokralle omistamiaan kiinteistöjä tai niiden osia. Vuokrasopimuksissa omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle. Pankki on luokitellut kaikki vuokrasopimuksensa muiksi vuokrasopimuksiksi. Sijoituskiinteistöt on merkitty taseessa sijoitusomaisuuteen ja muut kiinteistöt aineellisiin hyödykkeisiin. Vuokratuotot kirjataan sijoituskiinteistöistä sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin ja muista kiinteistöistä liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Pankki vuokralle ottajana

Pankki arvioi sopimuksen syntymisajankohtana, onko sopimus vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen. Sopimus on vuokrasopimus, jos se antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan määräajaksi vastiketta vastaan.

Pankki merkitsee vuokralle ottajana vuokrasopimukset taseeseen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä.

Vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja siihen liittyvä korkokulu kokokatteessa. Käyttöoikeusomaisuuserä esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja siihen liittyvät poistot poistoissa ja arvonalentumisissa aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä. Pankki soveltaa standardin sisältämiä helpotuksia, joita sovellettaessa enintään 12 kuukautta kestäviä sekä arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä koskevia sopimuksia ei kirjata taseeseen. Näiden vuokrasopimusten kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Alun perin vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokramaksujen nykyarvoon, joita ei ole maksettu sopimuksen alkamisajankohtana. Vuokrasopimusvelan laskennassa käytetään lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään POP Pankkien yhteenliittymän keskusluottolaitoksen määrittämää korkoa ryhmän sisäisesti myönnettyille luotoille.

Vuokrakauden määrittämisessä on huomioitu vuokratun omaisuususerän taloudellinen käyttöaika. Johdon oletuksilla on merkitystä etenkin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokrakauden määrittelyssä ja lisäluoton koron määrittelyssä. Toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille on määritetty johdon arvioon perustuva vuokrakausi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi.

6 Pakolliset varaukset

Velvoitteen perusteella kirjataan pakollinen varaus, mikäli velvoite perustuu päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen ja sen toteutuminen on todennäköistä, mutta toteutumisajankohta tai toteutuva määrä on epävarma. Lisäksi velvoitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen veloitteeseen ulkopuolista kohtaan.

7 Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisiä varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

8 Oma pääoma

Pankin oma pääoma muodostuu jäsenosuuksista ja POP Osuuksista.

Jäsenosuudet

Jäsenosuuksiin kuuluu pankin jäsenten maksamat osuusmaksut, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu antaa jäsenelle oikeuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon.

POP Osuudet

POP Osuuksiin kuuluu pankin jäsenten tekemät sijoitukset pankin liikkeeseen laskemiin POP Osuuksiin. Pankilla on sen sääntöjen mukaan ehdoton oikeus kieltäytyä POP Osuuksien koron maksusta ja pääoman palauttamisesta. POP Osuudet eivät anna jäsenelle äänivaltaa tai muita oikeuksia.

9 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisin sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

10 Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen (vaiheeseen 3 merkittyyn saamiseen) kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

11 Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuottoihin kirjataan luotonannosta, talletuksista ja lainopillisista tehtävistä sekä välitetyistä tuotteista, kuten rahastoista ja vakuutuksista saatavia tuottoja. Palkkiokuluihin kirjataan maksujenvälityksestä tai arvopapereista aiheutuneita kuluja. Tuotot kirjataan siihen määrään asti kuin pankki olettaa olevansa oikeutettu palkkioon asiakkaalle suoritettua palvelua vastaan.

12 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vuokra- ja osinkotuotot sekä myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä, vanhan talletussuojarahaston hyvitykset ja muut liiketoiminnan tuotot. Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan muut hallintokulut, omassa käytössä olevien kiinteistöjen vuokratulot ja myyntitappiot, viranomaismaksut, uuden talletussuojarahaston talletussuojamaksut ja muut liiketoiminnan kulut.

13 Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa ei ole kirjattu pakollisia varauksia eikä muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja.

14 Verot

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu verotuksellisista tappioista, mikäli on riittävä näyttö siitä, että jatkossa syntyy riittävästi verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot voidaan hyödyntää.

Laskennallista verosaamista on kirjattu kirjanpidon ja verotuksen välisistä jaksotuseroista.

15 Laatumisperiaatteiden muutokset

Ei muutoksia.

Luottoriskin hallinta

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa luotonannosta syntyvän luottoriskin tulos- ja tasevaikutus hyväksyttävälle tasolle. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien päätösvaltuuksien puitteissa ja yhteenliittymässä noudatettavien periaatteiden rajoissa. Pankki myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalla toimialueellaan. Tällä varmistetaan paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Luottoriskin seuranta perustuu järjestämättömien saamisten, maksuviivästymien ja lainahoitajousten jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun koostumuksen ja laadun muutosten seurantaan. Pankin luotonanto ja vakuuksien toimintaohjeessa määritellään pääperiaatteet ongelma-asiakkaiden ja ongelmaluottojen valvontaan. Ohjeistuksen lähtökohtana on maksuviiveiden aktiivinen seuranta. Seurannalla toteutetaan varhaisen puuttumisen periaatetta, missä tunnistetaan mahdolliset ongelmat lainanhoitokyvyssä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja voidaan aktiivisella kontaktoinnilla sekä - perintätoimilla parantaa pankin riskiasemaa. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä saamisista.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 74,1 % (77,7). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 12,0 % (10,6) ja muiden 13,9 % (11,7). Valtaosa, 76,2 % (80,1), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Luottoriskikeskittymien seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa. Pankin luottoriskikeskittymät on kuvattu liitetiedossa 1.21. Pankin vastuut on jaoteltu maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) mukaisesti riskiluokkiin 1-8. Riskiluokka 1 kuvaa matalimman riskin saatavia ja riskiluokka 8 korkeimman riskin saatavia. Asiakas ja asiakkaan kaikki sopimukset katsotaan olevan maksukyvyttömiä (riskiluokka 8), mikäli jokin laatimisperiaatteissa esitetty maksukyvyttömyyden kriteeri toteutuu. Maksukyvyttömäksi luokitellut vastuut luokitellaan IFRS9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3 odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Vastuut, joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, luokitellaan vaiheeseen 2. Muut vastuut on luokiteltu vaiheeseen 1. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan periaatteet on esitetty tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Pankin lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät korkean riskin riskiluokissa 7 ja 8 ovat yhteensä 8 327 tuhatta euroa. Liitetiedossa 1.21 on esitetty luottoriskille alttiina olevat määrät riskiluokittain ja vaiheittain sekä vaiheeseen kohdistuva tappiota koskevan vähennyserän määrä. Riskiluokkien toimialakohtaiset luottoriskikeskittymät on esitetty liitetiedossa 1.22.

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi vastuilla on pääsääntöisesti turvaavat vakuudet. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja arvojen kehitystä seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntäen. Vakuudet ovat keskeinen osa pankin luoton laatua parantavia järjestelyjä. Pankin luottojen vakuuksina on pääasiassa kiinteistövakuuksia. Liitetiedossa 1.23 on esitetty luottoriskille alttiina olevat määrät, joihin kohdistuu turvaava vakuus.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskenta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa ja osa jatkuvaa luottoriskien seurantaa. Arvonalentumisten periaatteet ja odotettujen luottotappioiden laskenta on määritelty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Yhteenliittymän johto määrittää, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovasta-arvokertoimia sovelletaan luottokortteihin. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa käytettävää tulevaisuuteen kohdistuvaa makrotaloudellista informaatiota on päivitetty ennustetun BKT:n kehityksen kautta.

Lainoihin ja saamisiin sekä taseen ulkopuolisiin eriin kohdistuvien arvonalentumisten määrät ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.01. Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä muodostuu laskentaparametrien muutoksesta.

Saamistodistuksiin kohdistuvat arvonalentumiset ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.02. Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamistodistuksista aiheutuu laskentaparametrien muutoksesta.

Eräantyneet saamiset, järjestämättömät saamiset sekä lainanhoitajoustot on esitetty liitetiedossa 1.01. Järjestämättömät saamiset sisältää vaiheeseen 3 merkityt luotot.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.01 Lainat ja saamiset
Saamiset luottolaitoksilta

	2023	2022
Vaadittaessa maksettavat	3 020 948,46	13 284 338,16
Keskusrahallaitokselta	3 020 948,46	13 284 338,16
Muut	36 774 698,66	22 640 269,16
Keskusrahallaitokselta	36 774 698,66	22 640 269,16
Yhteensä	39 795 647,02	35 924 607,32

Saamiset yleisöitä ja julkisyhteisöiltä

	2023	2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	19 968 360,53	13 290 063,80
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	103 567,99	107 405,60
Kotitaloudet	157 704 886,65	154 162 243,73
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	414 847,71	471 328,90
Ulkomaat	70 169,20	75 219,54
Yhteensä	178 261 832,08	168 106 261,57

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2023			Yhteensä	2022
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		Yhteensä
Tase 1.1.2023	113 655,32	104 568,59	410 755,74	628 979,65	437 935,19
Siirrot vaiheeseen 1	2 058,99	-43 957,45	-1 099,30	-42 997,76	-20 483,49
Siirrot vaiheeseen 2	-10 697,75	111 846,51	-581,00	100 567,76	62 971,06
Siirrot vaiheeseen 3	-836,52	-27 680,28	308 485,96	279 969,16	114 372,05
Uudet saamiset	69 190,23	24 342,96	117 785,98	211 319,17	44 569,28
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-12 941,25	-7 680,14	-102 082,64	-122 704,03	-66 932,36
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus			-5 057,67	-5 067,67	
Luotoniskun muutoksen vaikutus	-14 778,94	17 499,41	25 847,58	28 568,05	2 089,77
Laskentamallin muutosten vaikutus	1 348,68	-27,48		1 321,20	1 946,54
Manuaalisten korjausten vaikutus			319 182,63	319 182,63	52 511,60
Tase 31.12.2023	146 998,76	178 912,12	1 073 237,28	1 399 148,16	628 979,65

	2023	2022
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	6 703 869,00	6 294 205,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	2 310 511,00	1 484 115,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	4 393 358,00	3 810 090,00
Lainanhoitojoustolliset saamiset, yhteensä	9 161 661,00	6 361 378,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä

8 661,04
17 090,03

1.02 Saamistodistukset

	2023	Joista keskuspankki- rahalluksien oikeuttavia saamistodistuksia valtion velkasitoumuksia		Josta oikeuttavia saamistodistuksia valtion velkasitoumuksia	Muut
	Yhteensä				
Käypään arvoon tuosvalkutteisesti kirjattavat	923 161,00				
Julkisesti noteeratut	702 655,00				
Muut	220 506,00				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	8 031 406,60	1 910 040,00			1 910 040,00
Julkisesti noteeratut	7 934 406,50	1 910 040,00			1 910 040,00
Muut	97 000,00				
Jaksoitettuun hankintamenoon kirjattavat	9 887 649,87	9 887 649,87			9 887 649,87
Julkisesti noteeratut	9 887 649,87	9 887 649,87			9 887 649,87
Yhteensä	19 842 217,37	11 797 689,87			11 797 689,87
- joista saamiset, joilla on huonompi etuus kuin velallisen muilla veloilla	923 161,00				

	2022	Joista keskuspankki- rahalluksien oikeuttavia saamistodistuksia valtion velkasitoumuksia		Josta oikeuttavia saamistodistuksia valtion velkasitoumuksia	Muut
	Yhteensä				
Käypään arvoon tuosvalkutteisesti kirjattavat	460 697,69				
Julkisesti noteeratut	260 641,69				
Muut	200 056,00				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	6 618 823,60	943 790,00			943 790,00
Julkisesti noteeratut	5 423 823,50	943 790,00			943 790,00
Muut	95 000,00				
Jaksoitettuun hankintamenoon kirjattavat	9 747 051,08	9 747 051,08			9 747 051,08
Julkisesti noteeratut	9 747 051,08	9 747 051,08			9 747 051,08
Yhteensä	15 726 572,27	10 690 841,08			10 690 841,08
- joista saamiset, joilla on huonompi etuus kuin velallisen muilla veloilla	379 455,00				

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset	2023			2022	
	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1 1 2023	33 288,01	73 233,51		106 521,52	171 775,78
Siirrot vaiheeseen 1	514,81	-12 670,30		-12 155,49	-28 389,92
Siirrot vaiheeseen 2	-172,50	735,43		562,93	5 669,18
Uudet saamistodistukset	996,32	25 213,12		26 209,44	21 937,44
Eraantuneet saamistodistukset		-943,87		-943,87	-2 031,16
Luottotapin muutoksen vaikutus	-28 060,24	-7 198,56		-35 258,80	-62 429,81
Tase 31 12 2023	6 566,40	78 369,33		84 935,73	106 621,62

1.03 Osakkeet ja osuudet

	2023	2022
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	4 671 653,08	4 893 288,97
Julkisesti noteeratut	4 548 771,20	4 870 407,09
Muut	22 881,88	22 881,88
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	3 346 668,00	5 316 844,90
Muut	3 346 668,00	5 316 844,90
Osakkeet ja osuudet yhteensä	7 918 321,08	10 210 133,87
- joista muissa yrityksissä	7 918 321,08	10 210 133,87

1.04 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2023

	2023	2022
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	300 308,66	326 056,43
Saamistodistukset	9 882 780,17	9 743 052,32
Saamiset luottolaitoksilta	39 795 647,02	35 824 596,32
Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä	178 261 832,08	168 106 261,57
Yhteensä	228 240 567,93	213 999 966,64
- Joista tappioita koskeva vähennysera JHM, yhteensä	1 392 570,87	622 921,53
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	923 161,00	460 697,69
Osakkeet ja osuudet	4 571 653,08	4 893 288,97
Yhteensä	5 494 814,08	5 353 986,66
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	8 031 406,50	5 518 823,50
Yhteensä	8 031 406,50	5 518 823,50
- Joista tappioita koskeva vähennysera (1)	80 066,03	102 522,76
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	3 346 668,00	5 316 844,90
Yhteensä	3 346 668,00	5 316 844,90
Rahoitusvarat yhteensä	245 113 466,51	230 189 621,70

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.05 Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
IT-kulut	11 953,45	16 586,91
Muut aineettomat hyödykkeet	1 100 063,78	708 057,57
Yhteensä	1 112 017,23	724 644,48

Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
Hankintameno 1.1	1 428 888,50	1 154 096,70
+ tilikauden lisäykset	434 173,28	274 791,80
+/- siirrot erien välillä	-1 480,00	
Hankintameno 31.12	1 861 581,78	1 428 888,50
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	-704 244,02	-649 227,93
- tilikauden poistot	-45 320,53	-55 016,09
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12	-749 564,55	-704 244,02
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 112 017,23	724 644,48
Kirjanpitoarvo 1.1	724 644,48	504 868,77

1.06 Aineelliset hyödykkeet

	2023	2022
	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	92 084,45	
Yhteensä	92 084,45	
Rakennukset		
Omassa käytössä	75 489,11	
Sijoituskäytössä	13 323,55	200 000,00
Yhteensä	88 812,66	200 000,00
Kiinteistöyhtiöiden osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	192 615,59	
Sijoituskäytössä	81 622,40	266 622,40
Yhteensä	274 237,99	266 622,40
Muut aineelliset hyödykkeet	172 183,41	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	627 318,51	466 622,40

	2022	
	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	92 084,45	
Yhteensä	92 084,45	
Rakennukset		
Omassa käytössä	92 190,59	
Sijoituskäytössä	16 270,75	200 000,00
Yhteensä	108 461,34	200 000,00
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	192 615,59	
Sijoituskäytössä	81 622,40	266 622,40
Yhteensä	274 237,99	266 622,40
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,54	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	636 562,32	466 622,40

Aineelliset hyödykkeet

	2023			
	Sijoituskiinteistö- ja sijoitusosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1	158 336,26	1 078 207,81	888 562,59	2 125 106,66
+ tilikauden lisäykset			47 169,36	47 169,36
- tilikauden vähennykset			-47 250,00	-47 250,00
+/- siirrot erien välillä			1 480,00	1 480,00
Hankintameno 31.12	158 336,26	1 078 207,81	889 961,95	2 126 506,02
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	-60 443,11	-785 579,33	-727 784,05	-1 573 806,49
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot			47 250,00	47 250,00
- tilikauden poistot	-2 947,20	-16 701,48	-37 244,49	-56 893,17
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12	-63 390,31	-802 280,81	-717 778,54	-1 583 449,66
Kertyneet arvonorotukset 1.1		84 262,15		84 262,15
Kertyneet arvonorotukset 31.12		84 262,15		84 262,15
Kirjanpitoarvo 31.12.	94 945,95	360 189,15	172 183,41	627 318,51
Kirjanpitoarvo 1.1.	97 893,15	376 890,63	160 778,54	635 562,32

Aineelliset hyödykkeet

	2022			
	Sijoituskiinteistö- ja sijoitusosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1	158 336,26	1 079 469,22	827 637,67	2 065 443,15
+ tilikauden lisäykset			109 424,92	109 424,92
- tilikauden vähennykset		-1 261,41	-48 500,00	-49 761,41
Hankintameno 31.12	158 336,26	1 078 207,81	888 562,59	2 125 106,66
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	-57 495,91	-768 877,85	-723 316,04	-1 549 689,80
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot			29 099,88	29 099,88
- tilikauden poistot	-2 947,20	-16 701,48	-33 567,89	-53 216,57
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12	-60 443,11	-785 579,33	-727 784,05	-1 573 806,49
Kertyneet arvonorotukset 1.1		84 262,15		84 262,15
Kertyneet arvonorotukset 31.12		84 262,15		84 262,15
Kirjanpitoarvo 31.12.	97 893,15	376 890,63	160 778,54	636 562,32
Kirjanpitoarvo 1.1.	100 840,35	394 853,52	104 321,63	600 015,50

1.07 Muut varat

	2023	2022
Maksujenvälityssaamiset	7 049,26	6 095,31
Arvopapereiden myyntisaamiset	7 262,50	
Muut	552 203,23	1 189 770,76
Yhteensä	666 514,99	1 195 866,07

1.08 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2023	2022
Korot	1 188 125,87	505 789,81
Muut	153 744,18	165 027,12
Yhteensä	1 341 870,05	670 816,93

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**1.09 Rahoitusvelkojen ryhmät**

	2023	2022
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	222 269 629,62	210 830 560,77
Velat luottolaitoksille	59 681 871,67	46 384 631,47
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	162 587 657,95	164 445 929,30
Yhteensä	222 269 629,62	210 830 660,77

1.10 Velat luottolaitoksille

	2023	2022
Keskuspankeille	0,00	0,00
Luottolaitoksille	59 681 871,67	46 384 631,47
Vaadittaessa maksettavat	27 026 967,67	34 695,47
Muut	32 654 904,00	46 349 936,00
Yhteensä	59 681 871,67	46 384 631,47

1.11 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2023	2022
Talletukset	162 687 657,95	164 445 929,30
Vaadittaessa maksettavat	126 724 459,82	144 311 217,68
Muut	35 863 198,13	20 134 711,62
Yhteensä	162 687 657,95	164 445 929,30

1.12 Muut velat

	2023	2022
Maksujenvälitysvelat	410 766,70	480 400,85
Varaukset	11 447,00	10 056,88
Muut	97 760,38	78 033,24
Yhteensä	519 974,08	568 490,97

1.13 Varaukset

	2023	2022
Pakolliset varaukset	11 447,00	10 056,88
Muut varaukset	2 173 034,10	1 673 034,10
Yhteensä	2 184 481,10	1 683 090,98

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	10 056,88	-	-	11 447,00
Yhteensä	10 056,88	0,00	0,00	11 447,00

1.14 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2023	2022
Korot	740 713,18	286 549,08
Muut	462 021,87	419 099,32
Yhteensä	1 202 735,05	705 648,40

1.15 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2023	2022
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	47 673,18	54 419,85
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	102 627,89	97 031,29
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	150 301,07	151 451,14

	2023	2022
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	16 013,21	20 504,55
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	138 392,14	
Laskennalliset verovelat yhteensä	154 405,35	20 504,55

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja kaupan arvoon laajan tuloksen ensin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilla osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia on kirjattu pankin taseeseen muista väliaikaisista eroista

1.16 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma**Rahoitusvarat**

	2023				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	791 810,30		11 001 009,87		11 792 820,17
Saamiset luottolaitoksilta	4 445 157,02		28 609 936,00	6 740 554,00	39 795 647,02
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	25 773 189,25	7 563 056,67	37 921 273,93	107 004 312,23	178 261 832,08
Saamistodistukset	797 280,00	834 948,00	4 860 839,50	551 460,00	7 044 527,50
Yhteensä	31 807 436,57	8 398 004,67	82 393 069,30	114 296 326,23	236 694 826,77

Rahoitusvarat

	2022				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00		6 590 951,31	4 095 891,01	10 686 842,32
Saamiset luottolaitoksilta	14 779 074,32		21 045 522,00		35 824 596,32
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 640 253,75	9 358 172,35	45 845 869,69	107 261 965,78	168 106 261,57
Saamistodistukset	0,00	200 056,00	4 835 675,19		5 035 731,19
Yhteensä	20 419 328,07	9 558 228,35	78 316 018,19	111 357 856,79	219 653 431,40

Rahoitusvelat

	2023				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	27 026 967,67		28 609 936,00	4 044 968,00	59 681 871,67
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	134 949 637,84	18 374 883,69	9 263 136,42		162 587 657,95
Yhteensä	161 976 605,51	18 374 883,69	37 873 072,42	4 044 968,00	222 269 629,62

Rahoitusvelat

	2022				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	9 034 695,47	4 000 000,00	33 349 936,00		46 384 631,47
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	146 903 043,16	9 083 624,87	8 459 261,27		164 445 929,30
Yhteensä	155 937 738,63	13 083 624,87	41 809 197,27		210 830 560,77

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Muut kuin määräaikaisten talletukset sekä luottolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk

1.17 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin

Varat	2023		2022	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	11 792 820,17		10 686 842,32	
Saamiset luottolaitoksilta	39 795 647,02		35 824 596,32	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	178 261 832,08		168 106 261,57	
Saamistodistukset	7 044 527,50		5 035 731,19	
Muu omaisuus	12 016 651,59		13 914 531,24	
Yhteensä	248 911 478,36		233 667 962,64	

Velat	2023		2022	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja kesku spankeille	59 681 871,67		46 384 631,47	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	162 587 657,95		164 445 929,30	
Muut velat	674 379,43		588 995,52	
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 202 735,05		705 648,40	
Yhteensä	224 146 644,10		212 126 204,69	

1.18 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2023		2022	
	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo
Käteiset varat	300 308,66	300 308,66	326 056,43	326 056,43
Saamiset luottolaitoksilta	39 795 647,02	39 795 647,02	35 824 596,32	35 824 596,32
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	178 261 832,08	178 261 832,08	168 106 261,57	168 106 261,57
Saamistodistukset	18 837 347,67	18 977 717,50	15 722 573,51	15 629 246,19
Julkisesti noteeratut	18 519 841,67		15 427 517,51	
Muut	317 506,00		295 056,00	
Osakkeet ja osuudet	7 918 321,08	7 918 321,08	10 210 133,87	10 210 133,87
Julkisesti noteeratut	4 548 771,20	4 548 771,20	4 870 407,09	4 870 407,09
Muut	3 369 549,88	3 369 549,88	5 339 726,78	5 339 726,78
Yhteensä	245 113 466,51	245 263 826,34	230 189 621,70	230 096 294,38

Rahoitusvelat	2023		2022	
	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo	Kirjanpitoarvo	Kaypa arvo
Velat luottolaitoksille	59 681 871,67	59 681 871,67	46 384 631,47	46 384 631,47
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	162 587 657,95	162 587 657,95	164 445 929,30	164 445 929,30
Yhteensä	222 269 629,62	222 269 629,62	210 830 660,77	210 830 660,77

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat	2023			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Saamistodistukset	8 734 061,50	0,00	220 506,00	8 954 567,50
Osakkeet ja osuudet	4 548 771,20	0,00	3 369 549,88	7 918 321,08
Yhteensä	13 282 832,70	0,00	3 690 056,88	16 872 888,58

Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3

Taso 3
54 519,65

Rahoitusvarat	2022			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Saamistodistukset	5 979 521,19			5 979 521,19
Osakkeet ja osuudet	4 870 407,09		5 339 726,78	10 210 133,87
Yhteensä	10 849 928,28		5 339 726,78	16 189 655,06

Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3

Taso 3
-7 208,00

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2023		Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Kayvan arvon rahasto 31.12.
	Kaypa arvo Varat	Kaypa arvo Velat		
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	11 378 074,50	0,00	1 193,54	178 821,24
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	5 494 814,08	0,00	-440 313,38	0,00
Yhteensä	16 872 888,58	0,00	-439 119,84	178 821,24

	2022		Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Kayvan arvon rahasto 31.12.
	Kaypa arvo Varat	Kaypa arvo Velat		
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	10 835 668,40	0,00	-9 029,05	-485 156,43
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	5 353 986,66	0,00	11 930,86	0,00
Yhteensä	16 189 655,06	0,00	2 901,81	-485 156,43

1.19 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osuuspääoma	6 562 100,00	460 500,00	-237 200,00	6 785 400,00
Muut sidotut rahastot	380 092,96	1 719 276,83	-1 206 060,08	894 209,71
Vararahasto	687 099,89			687 099,89
Käyvän arvon rahasto	-306 106,93	1 719 276,83	-1 206 060,08	207 109,82
Käypään arvoon arvostamisesta	-306 106,93	1 719 276,83	-1 206 060,08	207 109,82
Vapaat rahastot	1 990 093,62			1 990 093,62
Ylijäämän palautusrahasto	100 000,00			100 000,00
Muut rahastot	1 890 093,62			1 890 093,62
Edellisten tilikausien voitto	10 067 706,08	1 395 018,74	-768 831,19	10 693 893,63
Tilikauden voitto	768 831,19	2 654 030,27	-1 194 658,25	2 228 203,21
Oma pääoma yhteensä	19 769 723,95	6 228 825,94	-3 406 749,62	22 591 800,17
Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät	290 989,06	344 400,30	-9 647,77	625 741,59

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2023			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2023 (brutto)	-485 158,43			-485 158,43
Odotetut luottotappiot	102 522,76			102 522,76
Laskennallinen verosaaminen (+) / verovelka (-)	76 526,73			76 526,73
Käyvän arvon rahasto 1.1.2023	-306 106,94			-306 106,94
Käyvän arvon lisäykset	564 816,01	1 154 460,82		1 719 276,83
Käyvän arvon vähennykset	-423 934,55	-630 171,07		-1 054 105,62
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-1 193,54			-1 193,54
Odotettavissa olevat luottotappiot	-22 456,73			-22 456,73
Käyvän arvon rahaston muutokset 2023, yhteensä	117 231,19	524 289,75		641 520,94
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2023 (brutto)	-265 402,48	524 289,75		258 887,27
Laskennallinen verosaaminen (+) / verovelka (-)	53 080,50	-104 857,95		-51 777,45
Käyvän arvon rahasto 31.12.2023	-212 321,98	419 431,80		207 109,82

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2022			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2022 (brutto)	57 547,93			57 547,93
Odotetut luottotappiot	171 775,78			171 775,78
Laskennallinen verosaaminen (+) / verovelka (-)	-45 864,74			-45 864,74
Käyvän arvon rahasto 1.1.2022	183 458,97			183 458,97
Käyvän arvon lisäykset	257 651,65			257 651,65
Käyvän arvon vähennykset	-809 385,06			-809 385,06
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	9 029,05			9 029,05
Odotettavissa olevat luottotappiot	-69 253,02			-69 253,02
Käyvän arvon rahaston muutokset 2022, yhteensä	-611 957,38			-611 957,38
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2022 (brutto)	-382 633,67			-382 633,67
Laskennallinen verosaaminen (+) / verovelka (-)	76 526,73			76 526,73
Käyvän arvon rahasto 31.12.2022	-306 106,94			-306 106,94

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**1.20 Odotettavissa olevat luottotappiot**

	2023				
Tase-erä	Jaksotettuun hankintamenoon	Kaypaan arvoon tulosvaikutteisesti	Kaypaan arvoon muiden laajaan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	300 308,66				300 308,66
Saamiset luottolaitoksilta	39 795 647,02				39 795 647,02
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	179 649 533,25				179 649 533,25
Saamistodistukset*	9 887 649,87	923 161,00	8 031 406,50	-1 387 701,17	178 261 832,08
Osakkeet ja osuudet		4 571 653,08	3 346 668,00	-4 869,70	18 837 347,67
Rahoiusvarat yhteensä	229 633 138,80	6 494 814,08	11 378 074,60	-1 392 670,87	245 113 466,61
Taseen ulkopuoliset erät	11 219 252,45			-11 447,00	11 207 805,45
Yhteensä	240 852 391,25	6 494 814,08	11 378 074,60	-1 404 017,87	256 321 261,96

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 80 066,03 euroa

	2022				
Tase-erä	Jaksotettuun hankintamenoon	Kaypaan arvoon tulosvaikutteisesti	Kaypaan arvoon muiden laajaan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	326 056,43				326 056,43
Saamiset luottolaitoksilta	35 824 596,32				35 824 596,32
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	168 725 184,34				168 725 184,34
Saamistodistukset*	9 747 051,08	460 697,69	5 518 823,50	-618 922,77	16 707 649,50
Osakkeet ja osuudet		4 893 288,97	5 316 844,90	-3 998,76	10 210 133,87
Rahoiusvarat yhteensä	214 622 888,17	5 353 986,66	10 835 668,40	-622 921,53	230 189 621,70
Taseen ulkopuoliset erät	9 998 948,43			-10 056,88	9 988 891,55
Yhteensä	224 621 836,60	5 353 986,66	10 835 668,40	-632 978,41	240 178 513,25

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 102 522,76 euroa

1.21 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2023	31.12.2022
Riskiluokka 1	47 736 531,46	130 451,10		47 866 982,56	32 281 068,30
Riskiluokka 2	9 189 565,91	38 765,28		91 228 331,19	95 787 342,48
Riskiluokka 3	28 553 304,72	213 060,15		28 766 364,87	19 324 645,94
Riskiluokka 4	31 680 368,32	98 615,35		31 778 983,67	30 113 626,00
Riskiluokka 5	9 617 154,02	1 104 987,40		10 722 141,42	12 932 349,53
Riskiluokka 6	3 043 622,65	4 753 998,08		7 797 620,73	3 851 641,49
Riskiluokka 7		2 715 083,24		2 715 083,24	2 264 937,51
Riskiluokka 8			5 611 483,11	5 611 483,11	3 692 980,54
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	211 820 647,08	9 054 960,60	5 611 483,11	226 486 990,79	200 148 381,79
Tappiota koskeva vähennyserä (loss allowance)	146 998,76	178 912,12	1 073 237,29	1 399 148,17	628 979,65
Yhteensä	211 673 648,32	8 876 048,48	4 538 245,82	225 087 842,62	199 519 402,14
Saamistodistukset					
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2023	31.12.2022
Riskiluokka 1	10 600 000,00	800 000,00		11 400 000,00	11 300 000,00
Riskiluokka 2	3 100 000,00			3 100 000,00	200 000,00
Riskiluokka 3		600 000,00		600 000,00	1 200 000,00
Riskiluokka 4		950 000,00		950 000,00	560 000,00
Riskiluokka 5		2 000 000,00		2 000 000,00	1 900 000,00
Riskiluokka 6		1 050 000,00		1 050 000,00	1 350 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	13 700 000,00	6 400 000,00		19 100 000,00	16 500 000,00
Tappiota koskeva vähennyserä (loss allowance)	6 566,40	78 369,33		84 935,73	106 521,52
Yhteensä	13 693 433,60	6 321 630,67		19 015 064,27	16 393 478,48

1.22 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yhteisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2023				
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2023				
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				11 510 276,75
Yritykset			2 000 000,00	1 173 362,26
Maatalous				290 500,00
Kiinteistöala				145 887,26
Rakentaminen				79 455,00
Tukku- ja vähittäiskauppa				440 000,00
Teollisuus			1 700 000,00	
Kuljetus ja varastointi				112 520,00
Muut			300 000,00	105 000,00
Julkisyhteisöt			7 500 000,00	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt				530 000,00
Rehoitus- ja vakuutuslaitokset	35 350 490,00		400 000,00	20 000,00
Kotitaloudet		5 581 970,48		5 211 159,82
Muut			1 500 000,00	
Yhteensä 31.12.2023	36 360 490,00	6 581 970,48	11 400 000,00	6 934 622,08
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2				
Yritykset		9 960,00	1 600 000,00	
Maatalous		1 960,00		
Kiinteistöala			600 000,00	
Tukku- ja vähittäiskauppa		8 000,00		
Teollisuus			200 000,00	
Muut			800 000,00	
Julkisyhteisöt			1 500 000,00	
Kotitaloudet		89 200 700,77		2 017 670,42
Yhteensä 31.12.2023		89 210 660,77	3 100 000,00	2 017 670,42
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3				
Yritykset		13 562 447,00	600 000,00	1 362 847,34
Maatalous		2 146 484,08		
Kiinteistöala		7 744 132,61		1 078 799,77
Rakentaminen		1 065 732,24		80 036,30
Tukku- ja vähittäiskauppa		616 864,13		157 659,40
Teollisuus		437 924,06		2 252,13
Kuljetus ja varastointi		596 172,74	400 000,00	26 480,43
Muut		955 137,14	200 000,00	17 619,31
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		415 107,95		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	103 640,42			327 198,87
Kotitaloudet		12 995 123,29		
Yhteensä 31.12.2023	103 640,42	26 972 678,24	600 000,00	1 690 046,21
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4				
Yritykset		2 957 887,90	950 000,00	42 962,10
Maatalous		1 532 220,00		
Kiinteistöala		290 843,83	200 000,00	
Rakentaminen		42 424,56		18 075,44
Tukku- ja vähittäiskauppa		792 704,95		
Teollisuus		13 480,63	600 000,00	11 519,37
Kuljetus ja varastointi		94 500,00		
Muut		191 713,93	150 000,00	13 367,29
Kotitaloudet		28 429 768,53		348 365,14
Yhteensä 31.12.2023		31 387 666,43	950 000,00	391 327,24

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	2 345 880,78	1 900 000,00	25 752,74
Maatalous	223 679,42		6 320,58
Kiinteistöala	1 730 251,93	400 000,00	
Rakentaminen	141 208,72	300 000,00	17 975,30
Teollisuus		600 000,00	
Muut	250 740,71	600 000,00	1 456,86
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		100 000,00	
Kotitaloudet	8 243 532,27		106 975,63
Yhteensä 31.12.2023	10 589 413,05	2 000 000,00	132 728,37

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	470 601,92	800 000,00	14 000,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	220 601,92		
Kuljetus ja varastointi	250 000,00		14 000,00
Muut		800 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		250 000,00	
Kotitaloudet	7 228 012,67		85 006,14
Yhteensä 31.12.2023	7 698 614,59	1 050 000,00	99 006,14

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Kotitaloudet	2 714 810,86		272,38
Yhteensä 31.12.2023	2 714 810,86		272,38

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 8

Yritykset	1 217 592,71		227,21
Rakentaminen	1 083 818,79		86,08
Tukku- ja vähittäiskauppa	104 359,46		54,66
Kuljetus ja varastointi	1 392,44		
Muut	28 022,02		86,47
Kotitaloudet	4 149 187,49		244 475,70
Yhteensä 31.12.2023	5 366 780,20		244 702,91

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Viearaan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2022	21 152 998,61	168 604 012,68	16 500 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2022				10 391 370,50

Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1

Yritykset			800 000,00	1 063 973,06
Maatalous				170 500,00
Kiinteistöala				194 887,26
Rakentaminen				138 500,00
Tukku- ja vähittäiskauppa				360 000,00
Teollisuus			700 000,00	
Kuljetus ja varastointi				11 741,00
Muut			100 000,00	188 344,80
Julkisyhteisöt			9 000 000,00	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt				530 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	21 045 522,00			20 000,00
Kotitaloudet		5 066 003,96		4 555 559,28
Muut			1 500 000,00	
Yhteensä 31.12.2022	21 045 522,00	5 066 003,96	11 300 000,00	6 169 532,34

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2

Yritykset			200 000,00	40 000,00
Kiinteistöala			200 000,00	
Kuljetus ja varastointi				20 000,00
Muut				20 000,00
Kotitaloudet		93 572 719,49		2 174 622,99
Yhteensä 31.12.2022		93 572 719,49	200 000,00	2 214 622,99

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3

Yritykset	7 772 454,90	1 200 000,00	517 672,10	
Maatalous	744 593,60			
Kiinteistöala	3 537 092,22		156 360,54	
Rakentaminen	1 059 844,31		97 866,27	
Tukku- ja vähittäiskauppa	860 098,70		145 000,00	
Teollisuus	454 073,88	800 000,00		
Kuljetus ja varastointi	478 245,44		110 978,43	
Muut	638 506,75	400 000,00	7 466,86	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt				
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	107 476,61			
Kotitaloudet		9 947 857,71	507 460,09	
Yhteensä 31.12.2022	107 476,61	18 191 937,14	1 200 000,00	1 026 132,19

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	2 120 743,00	550 000,00	211 116,29
Maatalous	28 944,00		
Kiinteistöala	1 153 129,60	400 000,00	150 500,00
Rakentaminen	29 230,66		14 269,34
Tukku- ja vähittäiskauppa	31 999,53		13,16
Teollisuus	137 525,00		14 275,00
Kuljetus ja varastointi	355 120,73		16 879,27
Muut	384 793,48	150 000,00	15 179,52
Kotitaloudet	27 400 056,69		381 610,02
Yhteensä 31.12.2022	29 520 799,69	550 000,00	592 726,31

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5

Yritykset	2 067 764,83	1 900 000,00	60 924,57
Maatalous	1 397 765,07		29 934,93
Kiinteistöala		600 000,00	
Rakentaminen	193 540,31	300 000,00	4 940,85
Tukku- ja vähittäiskauppa	218 601,92		
Teollisuus	2 289,34		710,66
Kuljetus ja varastointi	199 758,74	400 000,00	25 338,13
Muut	55 809,45	600 000,00	
Kotitaloudet	10 665 747,78		137 912,35
Yhteensä 31.12.2022	12 733 612,61	1 900 000,00	198 836,92

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset	705 416,04	600 000,00	
Rakentaminen	413 170,22		
Tukku- ja vähittäiskauppa	54 735,32		
Teollisuus	67 456,82		
Muut	170 053,68	600 000,00	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		100 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		650 000,00	
Kotitaloudet	3 042 880,68		103 344,77
Yhteensä 31.12.2022	3 748 296,72	1 350 000,00	103 344,77

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset	645 734,65		
Rakentaminen	645 734,65		
Kotitaloudet	1 595 154,29		24 048,57
Yhteensä 31.12.2022	2 240 888,94		24 048,57

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 8

Yritykset	29 547,90		202,96
Kuljetus ja varastointi	1 402,37		
Muut	28 145,53		202,96
Kotitaloudet	3 500 306,23		62 923,45
Yhteensä 31.12.2022	3 529 854,13		63 126,41

1.23 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus**Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus
Kuvaus hallussa**

	2023	2022 olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	179 626 225,04	168 711 489,29
Asuntoluotot	122 580 040,92	120 461 800,22 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	16 351 838,25	8 888 239,84 Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusuotot	12 092 660,21	12 563 134,05 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	28 601 685,66	26 798 315,18 Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2.01 Korkotuotot ja -kulut**

	2023	2022
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	294 718,75	18 928,08
Saamisista luottolaitoksilta	1 064 864,28	119 714,39
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 840 465,64	2 971 891,46
Saamistodistuksista	379 106,92	25 186,28
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista		680,00
Muut korkotuotot	18 469,63	10 883,84
Yhteensä	8 697 625,22	3 373 965,05

Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista 268 219,10 97 387,66

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-1 951 439,12	-349 053,94
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-915 862,14	-132 713,60
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista		-39 746,83
Muut korkokulut	-10,14	-444,10
Yhteensä	-2 867 311,40	-521 958,47

2.02 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2023	2022
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatusta sijoituksista saadut osinkotuotot	219 530,57	224 923,26
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatusta sijoituksista	647 652,00	
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	647 652,00	
Yhteensä	867 182,57	224 923,26

2.03 Palkkiotuotot ja -kulut

	2023	2022
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	274 384,39	270 798,23
Ottolainauksesta	3 660,13	7 734,79
Maksuliikenteestä	1 087 106,43	966 734,93
Omaisuuksienhoidosta	51 480,06	76 759,06
Välitetyistä toiminnoista	462 606,45	434 210,23
Takausten myöntämisestä	16 197,96	10 580,23
Muut palkkiotuotot	28 557,72	16 446,31
Yhteensä	1 923 993,14	1 783 263,78
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-33 569,31	-29 014,95
Muut	-187 184,33	-184 331,05
Yhteensä	-220 753,64	-213 346,00

2.04 Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

	2023	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	4 642,87	82 237,31	86 880,18
Osakkeista ja osuuksista		-522 550,69	-522 550,69
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-8 453,27		-8 453,27
Yhteensä	-3 810,40	-440 313,38	-444 123,78
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-3 810,40	-440 313,38	-444 123,78

	2022	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	8 912,10	-110 468,80	-101 556,70
Osakkeista ja osuuksista	-0,01	122 399,66	122 399,65
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-2 787,82		-2 787,82
Yhteensä	6 124,27	11 930,86	18 055,13
Tuloslaskelmaerä yhteensä	6 124,27	11 930,86	18 055,13

2.05 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2023	Sirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	2 120,00	1 193,54	3 313,54
Yhteensä	2 120,00	1 193,54	3 313,54

	2022	Sirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	12 832,00	-9 029,05	3 802,95
Yhteensä	12 832,00	-9 029,05	3 802,95

2.06 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2023	2022
Vuokra- ja osinkotuotot	11 797,36	11 549,36
Vuokrakulut	-40,00	-84,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 947,20	-2 947,20
Muut kulut	-4 523,32	-5 037,50
Yhteensä	4 286,84	3 480,66

2.07 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2023	2022
Liiketoiminnan muut tuotot		
Muut tuotot	170 225,64	202 200,43
Yhteensä	170 225,64	202 200,43

	2023	2022
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-207 511,92	-201 505,88
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-81 312,28	-85 856,03
Omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden luovutustappiot		-1 261,41
Vakuusrahastomaksut	-149 432,12	-154 340,96
Muut kulut	-530 438,26	-468 868,82
Yhteensä	-968 694,58	-911 833,10

2.08 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-1 141 718,56	-1 067 605,02
Henkilösivukulut	-265 219,87	-209 633,74
Eläkekulut	-236 646,25	-183 586,20
Muut henkilösivukulut	-28 573,62	-26 047,54
Yhteensä	-1 406 938,43	-1 277 238,76

2.09 Muut hallintokulut

	2023	2022
Muut henkilöstökulut	-80 394,66	-49 158,67
Toimistokulut	-766 740,34	-691 541,40
Atk-kulut	-629 065,69	-568 919,24
Yhteyshenkilöt	-96 226,27	-88 453,28
Edustus- ja markkinointikulut	-132 729,46	-94 472,11
Muut hallintokulut	-3 000,00	-2 726,50
Yhteensä	-1 708 166,42	-1 496 271,20

2.10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 266,50	-105 285,46
Aineelliset hyödykkeet	-53 945,97	-50 269,37
Aineellomat hyödykkeet	-45 320,53	-55 016,09
Yhteensä	-99 266,50	-105 285,46

2.11 Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

	2023		Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu		Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu	
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	lopullisten luottotappioiden peruutukset	lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
Saamisista luottolaitoksilta	-1,42	-	-	-	-1,42	-1,42
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-773 834,64	5 057,67	36 355,60	-17 090,03	-749 511,40	-749 511,40
Saamistodistukset	21 585,79	-	-	-	21 585,79	21 585,79
Taseen ulkopuoliset erät	-1 390,12	-	-	-	-1 390,12	-1 390,12
Yhteensä	-763 640,39	5 057,67	36 355,60	-17 090,03	-729 317,15	-729 317,15

	2022		Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu		Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu Tuloslaskelmaan kirjatu	
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	lopullisten luottotappioiden peruutukset	lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
Saamisista luottolaitoksilta	39,13	-	-	-	39,13	39,13
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-195 371,24	-	312,08	-	-195 059,16	-195 059,16
Saamistodistukset	65 254,26	-	-	-	65 254,26	65 254,26
Taseen ulkopuoliset erät	4 287,65	-	-	-	4 287,65	4 287,65
Yhteensä	-126 790,20	-	312,08	-	-126 478,12	-126 478,12

2.12 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2023	2022
Pankkitoiminnan tuotot	8 255 191,77	5 087 732,79

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**3.01 Annetut vakuudet****Omasta velasta annetut:**

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	-	-	27 550 501,32	27 550 501,32
Omasta velasta annetut yhteensä	-	-	27 550 501,32	27 550 501,32

Muiden velasta annetut:

Pankki on antanut Bonum Pankki Oyj:lle yleispanntaus sitoumuksen niistä varoista, jotka pankilla on sinne talletettuna.

3.02 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Ventaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.03 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2023	2022
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	291 023,30	392 422,07
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	11 219 252,45	9 998 948,43
joista luottolupaukset	11 219 252,45	9 998 948,43
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	11 610 275,76	10 391 370,50

3.04 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2023	2022
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonsävelovelvollisuusryhmään.		
Arvonsävelon ryhmärekisterointiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 232 342,01	-

Lammin Osuuspankki on sitoutunut maksamaan osuutensa POP Pankki -ryhmän järjestelmäaukustuksesta. Jäjestä oleva sitoumuksen määrä on n. 940 000 euroa.

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa		
4.01 Henkilöstön lukumäärä 31.12.			2023	2022
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	17	17		
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	1		
Määräaikainen henkilöstö	2	2		
Yhteensä	21	20		
4.02 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset			2023	2022
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, palkat ja palkkiot	10 520,00	9 880,00		
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	309 677,91	303 171,70		
Yhteensä	320 197,91	313 051,70		
4.03 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset			2023	2022
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	1 127 961,40		1 693 728,57	
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 392 246,52		1 889 645,94	
Yhteensä	2 520 207,92		3 583 374,51	
Lisäykset			13 805,85	
Vähennykset	75 467,93		141 034,29	

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.04 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2023			Pantit, kiinnitykset, takaukset ja muut vakuudet
Lähipiiriin kuuluminen peruste	Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)	2 520 207,92			
Sukulaisuus	1 097 682,18			
Määräysvallalla	2 031 323,71			
Yhteensä	5 649 213,81			

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

**) Muut kohtaan sisältyvät: Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvoima sekä Eläkesäätiö/-kassa.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	5 523,27
Tilikauden muutos	-1 966,10
Tilikauden lopussa	3 557,17

	2022			Pantit, kiinnitykset, takaukset ja muut vakuudet
Lähipiiriin kuuluminen peruste	Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)	3 583 374,51			
Sukulaisuus	1 568 772,40			
Määräysvallalla	693 483,89			
Yhteensä	5 846 630,80			

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

**) Muut kohtaan sisältyvät: Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvoima sekä Eläkesäätiö/-kassa.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	8 389,33
Tilikauden muutos	-2 866,06
Tilikauden lopussa	5 523,27

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.01 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma paaoma**	Tilikauden tulos*
POP Holding Oy, Helsinki	5,04	57 016 287,44	-60 753,75
POP Pankkikeskus osk, Helsinki	4,06	64 815 906,06	217 049,42
Yhteensä		121 832 193,60	156 295,67

*) Tilikauden 2022 oma paaoma ja voitto

**) Oma paaoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT**6.01 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta**

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun tai muun sopimuksen mukaista omaisuudenhoitoa

6.02 Osuuspankkia koskevat liitetiedot

	2023	2022
Maksamatta olevien osuusmaksujen määrä	600,00	700,00
Irtisanottujen osuusmaksujen määrä	39 600,00	7 600,00

Jos jäsenyys on päättynyt, voidaan irtisanottu osuuspaama maksaa takaisin osuuskuntalain 10 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuuspankin jäsenten lukumäärä	4782	4808
--------------------------------	------	------

6.03 Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	8 855,46	9 090,28
Yhteensä	8 855,46	9 090,28

6.04 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Sähköinen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Sähköinen arkisto

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Sähköinen arkisto
Salkkukirjanpito	Sähköinen arkisto
Ostoreskontra (OpusCapita)	Sähköinen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Sähköinen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Sähköinen arkisto

Tositelajit

- 00 Palautustapahtuma
- 10 Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
- 16 Jaksotustositteet
- 20 Ostolaskut
- 25 Ostolaskujen suoritukset
- 32 Henkilökunnan matkakulukorvaukset, järjestelmästä tulevat
- 50 ECL-kirjaukset
- 51 Salkkukirjanpito
- 53 Ottolainaus, maksuliiketilin korko
- 56 Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
- 58 Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
- 60 Sisäisen laskennan tositteet
- 61 Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
- 70 Muistiotositteet
- 71 Pääkirjakirjaukset
- 72 Automaattiviennit, kirjanpito
- 75 Palkkaviennit, maksetut palkat
- 76 Pääkirjakirjaukset, jotka tehdään keskitetysti
- 80 Jaksotustositteet, purettavat viennit
- 82 Konekieliset laskennalliset erät
- 83 Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
- 85 Poistot ja muut käyttöomaisuusreskontran viennit
- 99 Tuloksen kirjaus
- 100 Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Hämeenlinnassa 6. päivänä helmikuuta 2024

Lammin Osuuspankin hallitus

Pentti Huostila

Kirsi Suominen

Kimmo Matoniemi

Atte Rekola

Kati Sipilä

Kalevi Toukovaalkama

Mikko Seppänen
Toimitusjohtaja

Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä

Lammin Osuuspankin hallintoneuvosto on käsitellyt osuuspankin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2023, ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallintoneuvosto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja yhtyy hallituksen ehdotukseen tilikauden ylijäämän käyttämisestä.

Hämeenlinnassa 8. päivänä helmikuuta 2024

LAMMIN OSUUSPANKKI
Hallintoneuvosto

Ville Sipilä
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Veera Vesterinen
Hallintoneuvoston sihteeri

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 12.päivänä helmikuuta 2024

KPMG Oy Ab

Matti Paananen
KHT